

Capitolul XVII

TRANZIȚIA: LA ALȚII ȘI LA MOLDOVENI.

În țările ex-comuniste din Europa Centrală tranziția de la comunism la democrație s-a desfășurat în baza Legii lustratiei. Un rol hotărâtor în procesul tranziției revenind legislatorilor, elitelor politice, mijloacelor de informare în masă, societății civile, reprezentanților clerului, opoziției vechi (partidelor istorice), opoziției noi (mișcarea „Solidarnosc”), care au format un front anticomunist comun în vederea realizării obiectivelor tranziției și utilizării în cadrul ei a procedurii lustratiei.

1. Partidul comunist cehoslovac, “organizație criminală”

Încă din aprilie 1990 autoritățile cehoslovace (din 1992 cele cehe) au început să întreprindă acțiuni drastice împotriva celor care au savârșit crima împotriva opozanților regimului comunist. La 23 aprilie 1990, a fost adoptată Legea reabilitării victimelor represiunilor politice. Legea se referă la persoanele condamnate pe nedrept în perioada 1948-1989. Ea anulează retroactiv Legea privind delictele politice. Drept urmare, pînă la finele anului 1993 au fost reabilitate 96 la sută din victime. Acestea au primit despăgubiri în valoare de trei miliarde de coroane (100 milioane euro).

După “Legea reabilitării” a urmat “Legea lustratiei”. Această lege prevede “radiografierea” foștilor colaboratori sau agenți ai Poliției secrete cehoslovace, precum și a unor înalți funcționari de stat și de partid și interzicerea ocupării unor funcții de stat de conducere în aparatul de stat, în armată și justiție, dar nu și în parlament de către aceștia”.

“În 1996, termenul de valabilitate a lustratiei a fost prelungit cu cinci ani și reînnoit încă odată în 2002. Din cei peste 300.000 de solicitanți nu au trecut „testul lustratiei” aproximativ trei la sută” - scrie Jaques Rupnik în articolul ” Ce-i de făcut cu trecutul comunist în Republica Cehă”.

În iulie 1993, parlamentul ceh a aprobat „Legea asupra ilegalității regimului comunist și asupra rezistenței față de acest regim”. Această lege declară că Partidul Comunist este o „organizație criminală”, că milioane de foști mem-

bri ai Partidului Comunist Cehoslovac sunt membri ai unei „organizații criminale”. Legea definește regimul comunist ca fiind “criminal, nelegitim și odios”, iar opoziția față de el este calificată drept „legitimă, îndreptățită din punct de vedere moral și demnă de cinste”. Ea „anulează prescripția crimelor politice comise între anii 1948-1989 și promovează ideea că parlamentului îi revine sarcina de a face din istorie obiect de legislație”.

Vaclav Havel și-a exprimat în repetate rânduri următoarea opinie în legătură cu trecutul comunist al țării sale: “Suntem așadar cu toții, firește într-o măsură diferită, răspunzători de funcționarea aparatului totalitar. Nici unul din noi nu i-a fost numai victimă: cu toții am fost, în același timp, și creatorii lui.”

2. Rolul justiției în tranziția poloneză

Spre deosebire de Republica Cehă, care “a mers mai departe decât majoritatea celorlalte țări ex-comuniste din Europa Centrală în străduința lor de a cuprinde în legi natura criminală a vechiului regim”(Jakues Rupnik), în Polonia lustrarea s-a desfășurat pe etape și într-un ritm mai încetinit.

La începutul lunii august 1989, parlamentul polonez a creat un organ numit “Comisia pentru răspunderea constituțională”. Comisia a fost însărcinată «să elucideze aproximativ 100 de cazuri de moarte. Era vorba de persoane ce avuseseră legături cu Mișcarea “Solidarnosc” și cu vechea opoziție democratică, precum și de clerici care fuseseră uciși sau pieriseră în împrejurări neclarificate în răstimpul scurt de la declanșarea stării de război și pînă în primăvara anului 1989». Comisia pentru răspundere constituțională «a strîns numeroase documente, prevăzute cu mențiunea “secret-de-importanță – deosebită”, unele aduse din Republica Cehă sau din Germania, a interogat inculpații și martorii».

În baza documentelor și explicației Comisiei pentru răspunderea constituțională au fost făcute cercetări referitoare, printre altele, și la următoarele cazuri: reprimarea sîngeroasă a grevelor muncitorești din luna decembrie 1970; uciderea unor mineri de la abatajul „Wijek”, în decembrie 1981; împușcarea unor demonstranți din Lublin, în august 1982; uciderea preotului Jerzy Popeluszco. ”Unele din aceste cercetări s-au ocupat de persoane ce făceau parte din elita aparatului comunist de stat și de partid” –scrie Andrei Paczkowski în articolul său intitulat “Justiția de tranzit în Polonia”. Cercetările au fost conduse de ”Comisia centrală pentru urmărirea crimelor împotriva națiunii poloneze”.

În februarie 1991, Seimul polonez a adoptat o lege care “anulează sentințele pronunțate în procesele politice din anii 1945-1956 și oferă victimelor sau moștenitorilor acestora, posibilitatea de a solicita o despăgubire, creînd

totodată posibilitatea de a pune sub acuzație judecători sau avocați suspecți de așa numite crime judiciare” (același autor).

În Polonia , ”responsabilitatea politică a fost cercetată la doua nivele: a responsabilității unor persoane concrete și a responsabilității de grup”.

Pe baza unei rezoluții a Seimului, statul a preluat fondurile Partidului Comunist. Drept urmare, acest partid și-a anunțat autodizolvarea și s-a auto-proclamat drept social -democrat, în 1990, iar o parte considerabilă a funcționarilor de partid de la toate nivelele s-a retras din viața politica sau s-a pensionat.

Ca și în Republica Cehă, tranziția poloneză de la comunism la democrație s-a desfășurat în baza procedurii numit lustrație. “Idea lustrației a apărut pentru prima dată în primăvara anului 1990 și-a dobândit forma legală abia cu doi ani mai târziu. La 28 mai 1992, Seimul a adoptat o Rezoluție, care obliga pe ministrul de interne să-i deconspire pe foștii colaboratori secreți care ocupau funcții înalte în stat și în administrația autonomă sau activau în domeniul justiției. În seara de 4 iulie, ministrul de interne a transmis șefilor fracțiunilor parlamentare o primă listă, pe care se aflau nu numai destui deputați și miniștri, dar și președintele Poloniei (Lech Walesa), precum și însuși președintele Seimului, care era totodată președinte al partidului printre membrii cărora se număra chiar ministrul de interne, așadar cel ce întocmise lista” (Andrzej Paczkowski).

În iulie 1997 parlamentul polonez a adoptat Legea lustrației. Denumirea ei complexă sună astfel : ”Legea privind dezvăluirea lucrărilor sau serviciilor din cadrul organelor securității statului, respectiv, a colaborării cu ele între anii 1944 - 1990 a unor persoane ce dețin funcții publice. Conform acestei legi “un proces se intentează acelor persoane care și -au ascuns colaborearea cu Securitatea statului, într-o declarație specială pe care oricine este obligat s-o iscălească”. Drept urmare, unii parlamentari și -au pierdut mandatul.

În iulie 2000, în Polonia a fost creat Institutul Memoriei Naționale, care este însărcinat, printre altele, « să investigheze și să aducă în fața justiției crime naziste și comuniste, să țină în păstrare documentele serviciilor speciale, să facă accesibile documentele adunate de aparatul de securitate al statului comunist, procedura fiind numită „acces la dosare”, să întreprindă cercetari științifice». Institutul fiind absolut independent față de administrația statului.

3. Tranziția în stil moldovenesc

După ce am descris, pe scurt, cum a evoluat tranziția de la comunism la democrație în Republica Cehă și Polonia, după ce am aflat cum a acționat societatea poloneză în vederea decomunizării țării sale, ce au făcut elitele

intelectuale cehe cu trecutul comunist al țării lor, să ne oprim și asupra unor aspecte ale tranziției moldovenești. Pentru înlesnirea lecturii, între subiectele acestei părți a lucrării se pun trei asteriscuri (steluțe).

În rîndurile ce urmează încercăm să analizăm o opinie deosebită de cea oficială privitoare la esența tranziției moldovenești, să explicăm în ce mod s-a acționat în vederea realizării obiectivelor ei și să analizăm unele rezultate ale acesteia.

Admisă de la bun început ca proces de trecere de la sistemul sovietic la cel bazat pe valori și principii democratice, tranziția moldovenească presupune, în mod deosebit, realizarea următoarelor obiective: trecerea de la economia socialistă (planificată) la cea privată; consolidarea statalității moldovenești post-sovietice; înlăturarea consecințelor dominației sovietice în Basarabia; democratizarea societății; prevenirea repetării abuzurilor îndreptate împotriva drepturilor omului; promovarea și apărarea adevărului istoric; îmbunătățirea situației materiale a populației; combaterea separatismului politic; reconcilierea între diverse grupuri etnice, naționale, sociale.

În legătură cu lista obiectivelor tranziției moldovenești, se impune următoarea întrebare: care este rostul tranziției moldovenești, dacă ea nu și pune drept scop înlăturarea treptată a consecinței fundamentale, a consecinței consecințelor dominației sovietice în Basarabia: statalitatea moldovenească post-sovietică artificială, nedorită de populația conștientă a Republicii Moldova?; dacă celelalte consecințe ale dominației sovietice, cele adiacente, adică cele derivate din cea fundamentală, se conservează sau se înlătură doar parțial?

După cum se poate observa din toată realitatea Republicii Moldova, tranziția moldovenească se desfășoară prea lent și prea îndelungat și înregistrează prea puține rezultate cu adevărat importante. Problemele fundamentale fie că se soluționează foarte superficial, fie că li se târăgănează soluționarea de la o guvernare la alta, fie că pur și simplu se ignoră în mod intenționat. Toate acestea se întâmplă pentru că tranziția moldovenească nu are un suport legal, nu se desfășoară în temeiul Legii lustrației, pentru că în cadrul tranziției moldovenești nu se practica procedeul lustrației și nu se aplică principiul egalității infracțiunilor și pedepselor și asupra călăilor sovietici, dar și din cauza presei care nu promovează ideea Legii lustrației.

Pentru a înțelege mai bine cine și de ce a neglijat și continuă să neglijeze elaborarea și adoptarea Legii lustrației în Republica Moldova, reproducem definiția noțiunii "lustrație": aceasta **"nu este un procedeu penal, ci un mijloc folosit pentru a verifica, prin examinarea dosarelor păstrate în arhivele securității statului, dacă vreun candidat la anumite funcții publice a**

făcut parte din armata de agenți sau colaboratori ai securității. Ea trebuie să scoată la iveală identitatea adevăraților responsabili ai sistemului de presiune. Lustrația nu trebuie să dea acces în aparatul de stat persoanelor care au avut de-a face cu securitatea”.

Spre deosebire de conducătorii Republicii Moldova, cei ai Cehiei și Poloniei au elaborat și adoptat la timp o Lege a lustrației care le-a permis să parcurgă perioada de tranziție într-un timp relativ scurt, să corecteze nedreptățile trecutului sovietic, să adere la structurile Uniunii Europene, să asigure cetățenilor lor o situație materială prosperă.

Până la apariția Legii lustrației și în Republica Moldova, identitatea foștilor agenți sau colaboratori ai serviciilor secrete sovietice din R.S.S.Moldovenească se poate depista doar după criteriile formulate de domnul Alexandru Donos: ”... dacă se ia în seamă apartenența la PCUS și aflarea la posturi de conducere în acea perioadă ”” Vorba e că , în perioada de tristă amintire K.G.B-ul izbutise să introducă în statutul PCUS un punct prin care fiecare membru de partid era silit să colaboreze cu securitatea... , că la conducerea unei instituții, organizații, întreprinderi, ba chiar și a unei redacții erau numite numai persoane care făceau parte din PCUS și doar cu consimțământul securității de stat” –precizează același autor în articolul ”Identitatea foștilor securiști sovietici”, publicat în nr.14/2009 al revistei ”Stare de Urgență”.

Elitele intelectuale și nomenclatura conducătoare din Chișinău au profitat de manifestațiile antisovietice din anii 1989-1991 pentru a pune mâna pe putere și pentru a sta la putere și după ieșirea R.S.S. Moldovenești din componența Uniunii Sovietice.

Republica Moldova a fost creată de către elita intelectuală moldoveană și clasa politică sovietică, care aveau sentimentul prudent că, dacă Basarabia s-ar reuni cu țara de la care a fost desprinsă, ele nu-și vor putea păstra situația înalta pe care o dețineau în viața economică, socială și politică, nu vor avea nici o șansă de participare la guvernarea României întregite. În plus, e de presupus că intelectualii implicați în mod direct și activ în crearea Republicii Moldova se socoteau cei mai buni și cei mai demni de a conduce state, indiferent de natura lor.

Prin crearea Republicii Moldova s-a reconfirmat înțelegerea criminală dintre Stalin și Hitler din 23 august 1939 și ocuparea Basarabiei de către Uniunea Sovietică de la sfârșitul lunii iunie și începutul lunii iulie 1940. Prin crearea acestei republici post-sovietice s-a reconfirmat separarea abuzivă a poporului român și stabilirea arbitrară a graniței între părțile despărțite. ”**Republica Moldova nu poate scăpa de povara adevărului că ea a apărut pe un pământ rupt**

cu forța din corpul fraților de către ocupanții din răsărit” – scrie Iftene Pop în cartea sa ”Basarabia, din nou la răscruce”.

Codul Penal al fostei R.S.S. Ucrainene a avut două articole care au constituit baza legală pentru represiunile politice din R.S.S. Moldovenească: Art. 54 referitor la „acte de trădare de patrie” și Art. 58 referitor la „activitățile contrarevoluționare”.

Republica Moldova însă nu are un bloc de norme de drept menite să corecteze nedreptățile trecutului sovietic al Basarabiei. Legile Republicii Moldova limitează drastic accesul la dosarele securității sovietice. În plus față de aceasta, legile privind accesul la informație se bat cap în cap. Astfel: în timp ce Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din perioada stalinistă (din 08.12.1992) reintegrează victimile respective în drepturile pierdute în urma represiunilor politice sovietice, altă lege, Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal (din 15.02.2007) interzice accesul la datele mai importante din dosarele persoanelor condamnate conform cu Art. 54 și Art. 58 din Codul Penal al R.S.S. Ucrainene (la așa date ca: numele și prenumele martorilor acuzații, ale acuzatorilor sovietici și altele); în timp ce Legea privind accesul la informație (din 11.05.2000) specifică că „nu constituie informație confidențială datele ce țin exclusiv de identitatea persoanelor (date ce se conțin în buletinul de identitate)”, Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal (din 15.02.2007) secretizează „numele, prenumele, patronimicul, anul și locul nașterii și alte date cu caracter personal” și **mărește** termenul de confidențialitate de la 75 de ani (cum era în perioada sovietică) la 100 de ani, pentru aceste date.

În cei douăzeci și ceva de ani de existență a Republicii Moldova, elitele ei intelectuale și cercurile ei conducătoare nu și-au asumat dreptul de a face din istorie obiect de legislație, de a cuprinde în legi natura criminală a regimului sovietic. Cu alte cuvinte, ele nu și-au asumat responsabilitatea de a promulga un grup de norme de drept constituțional prin care ar recunoaște în mod oficial ocuparea Basarabiei de către Uniunea Sovietică, ar defini regimul sovietic din R.S.S.M. ca fiind nelegitim și criminal, ar aplica principiul legalității infracțiunilor și pedepselor și asupra crimelor săvârșite de autoritățile sovietice împotriva populației din R.S.S.M. (principiul de bază în dreptul penal intern și internațional, conform căruia nu există infracțiune fără ca să existe o lege care să o prevadă și nimeni nu poate fi pedepsit fără să existe o sancțiune prevăzută prin lege), ar anula prescripția faptelor criminale comise de reprezentanți ai puterii sovietice împotriva populației din R.S.S.M., ar institui pedepse (fie și suspendate) pentru cei care au săvârșit asemenea crime în perioada iunie 1940 – iunie 1941 și în intervalul de timp de după 23 august 1944, ar face posibilă aplicarea procedurii lustrației și în Republica Moldova.

Lipsa unor norme de drept de natură să facă din istorie obiect de legislație, să corecteze totalmente nedreptățile trecutului sovietic al Basarabiei a influențat negativ evoluția postsovietică a provinciei. Această lipsă a determinat caracterul, modul de desfășurare, durata și rezultatele tranziției moldovenești de la regimul sovietic totalitar la un sistem organizat pe principiile democrației.

Elemente de nedorință de a corecta nedreptățile trecutului sovietic al Basarabiei își găsesc expresie în chiar actul care marchează începutul existenței statului Republica Moldova: „Considerînd actele de dezmembrare a teritoriului național de la 1775 și 1812 ca fiind în contradicție cu dreptul istoric și de neam și cu statutul juridic al Țării Moldovei, acte infirmate de întregă evoluție a istoriei și de voința liber exprimată a populației Basarabiei și Bucovinei...” – se menționează în Declarația de independență a Republicii Moldova din 27 august 1991. După cum se vede, documentul se referă doar la dezmembrările din anii 1775 și 1812. Autorii Declarației trec cu vederea dezmembrările Moldovei istorice de la sfîrșitul lunii iunie și începutul lunii august 1940: cînd Moldova dintre Prut și Nistru (Basarabia) a fost ruptă din teritoriul României și alipită prin forță la Uniunea Sovietică, cînd unitatea teritorială a Moldovei alipite a fost distrusă prin adoptarea și aplicarea Legii cu privire la constituirea R.S.S. Moldovenești unionale, din 2 august 1940, adică prin includerea abuzivă a nordului Bucovinei, a Ținutului Herța și a sudului Basarabiei în teritoriul R.S.S. Ucrainene. Este evident că omiterea din textul Declarației de independență a acestor acțiuni de dezmembrare s-a făcut cu scopul de a nu supăra Kremlinul și de a ascunde faptul că Republica Moldova a rezultat din dezmembrarea teritoriului național al României.

În lipsa unor norme constituționale de natură să corecteze nedreptățile trecutului sovietic Republica Moldova nu poate avea viitor, nu poate oferi cetățenilor săi o viață fericită, nu poate avea perspective de dezvoltare, nu poate să-și armonizeze societatea, nu este în stare să întemeieze o societate bine încheată și echilibrată, în care componentele ei etnice și sociale să conviețuiască în bună învoială spre binele tuturor. În lipsa unor asemenea norme nu se poate îndrepta mentalitatea foștilor cetățeni sovietici și actualilor cetățeni moldoveni, accidentată în perioada sovietică. Dimpotrivă, mentalitatea lor se accidentează și mai tare și se transmite generațiilor tinere. Fără asemenea norme de drept nu se poate pune capăt campaniilor de escamotare a adevărului istoric.

În lipsa unor norme de drept menite să incrimineze faptele celor care ne-au ocupat, sovietizat, rusificat, deznaționalizat, ne-au omorât prin deportări, înfometări, condamnări și prin alte metode, care au lăsat în urma lor jale, lacrimi și ură, răni adânci pe care nu le putem vindeca nici acum, nu se poate

pune capăt unor așa fenomene reprobabile din zilele noastre ca: continuarea falsificării trecutului nostru istoric, continuarea negării dreptului nostru de a ne identifica din punct de vedere național (ca români), continuarea negării dreptului nostru de a ne denumi corect limba maternă (limba română), continuarea falsificării conștiinței de sine a românilor basarabeni, continuarea propagării urii și dezbinării etc.

În lipsa unor norme de drept constituțional destinate să facă din istorie obiect de legislație, în Republica Moldova mereu vor circula așa-numite liste care conțin nume de persoane care au colaborat cu securitatea sovietică, în care se includ și persoane publice care nu au colaborat cu serviciile secrete sovietice, pentru a le compromite, din considerente strict politice.

Fără asemenea norme de drept nu se poate pune capăt campaniilor permanente de escamotare a adevărului istoric a fenomenelor și evenimentelor istorice.

Dacă Republica Moldova ar avea o Lege a Lustrației, în viața ei politică, socială și culturală n-ar activa porci de câine care mereu strigă tare și cu dușmănie „tăiați porcii cu aripi de înger”, semănând discordie, și n-ar lucra indivizi infami care timp de douăzeci și ceva de ani afirmă categoric că „reunirea Basarabiei cu România încă nu s-a copt”, iar acum, când politica de apropiere a Republicii Moldova de Uniunea Europeană a luat avânt, susțin cu tărie că „unirea Republicii Moldova cu România se poate realiza doar în cadrul Uniunii Europene, unde nu există frontiere între state”.

În lipsa unor asemenea norme de drept, Curtea Constituțională a Republicii Moldova nu a avut motive bazate pe constituție pentru a recunoaște legalitatea Decretului președintelui interimar Mihai Ghimpu, din 26.06.2010, referitor la ocuparea sovietică a Basarabiei, și a Legii nr.192, din 12.07.2012, care prevedea interzicerea utilizării simbolurilor fostului P.C.U.S. și a fostei U.R.S.S. Decretul președintelui interimar Mihai Ghimpu are la bază o motivație istorică, dar nu este fundamentat din punct de vedere constituțional. De aceea Curtea Constituțională a Republicii Moldova nu i-a confirmat valabilitatea. În lipsa unor norme de drept constituțional de natură să facă din istorie obiect de legislație, hotărârea Curții Constituționale, potrivit căreia numitul decret încalcă constituția, nu are nici bază istorică, nici bază constituțională; ea merită să fie categorisită drept hotărâre motivată politic. Iată în ce încurcături pune instituțiile statului și societatea nedorința de a cuprinde în legi natura criminală a regimului sovietic.

Dacă Republica Moldova nu are o bază constituțională referitoare la crimele săvârșite de autoritățile sovietice împotriva populației Republicii Socialiste Moldovenești, înseamnă că în acea republică sovietică nu s-au

comis asemenea crime și nu au existat persoane care le-au săvârșit; dacă nu au existat crime și criminali, înseamnă că în prezent nu avem pe cine incrimina, pe cine trage la răspundere, că nimeni nu merită să fie pedepsit și nu poate fi pedepsit – cam așa s-ar putea exprima logica neaplicării principiului legalității infracțiunilor și pedepselor și asupra faptelor criminale din perioada sovietică; logică care explică și pe care se bazează nedorința clasei politice din Republica Moldova de a cuprinde în legi natura criminală a regimului sovietic.

* * *

Elitele moldovene politice obișnuiesc să se prezinte în calitate de inițiatoare ale procesului de democratizare în Republica Moldova. În realitate democratizarea societății moldovene și-a luat începutul în perioada perestroicăi gorbacioviste. Deci M.S.Gorbaciov este promotorul adevărat al democrației nu numai în Republica Moldovenească ex-sovietică, dar și în întregul spațiu post-sovietic. În anii perestroicăi gorbacioviste locuitorii basarabiei s-au bucurat pentru prima dată în U.R.S.S. de anumite libertăți democratice, s-au simțit oameni relativ liberi. Datorită perestroicăi R.S.S.M s-a transformat într-o mare platformă de dezbateri publice. Oamenii discutau despre tot ce aveau în minte și în suflet: despre ocupațiile repetate ale Basarabiei și consecințele lor pentru locuitorii ei; despre falsificarea istoriei Basarabiei; despre Protocolul Adicional Secret (1939) și Notele ultimative sovietice adresate guvernului României; despre rusificarea Basarabiei; despre necesitatea reunirii Basarabiei cu Țara-Mamă; despre starea limbii române; despre poluarea solurilor Basarabiei etc. În timpul perestroicăi gorbacioviste la Chisinau a activat cenacul „Alexe Mateevici”, la sedintele duminicale ale caruia se cînta „Deșteapta-te române!” și alte cîntece patriotice românești. La televizor s-au transmis reportaje de la primul Congres al Deputaților Poporului al Uniunii Sovietice. Nu putem să nu împărtășim opinia exprimată de mai multe persoane publice și de oameni de rînd, potrivit cărora „Finalul comunismului a fost influențat de decizia istorică a conducerii de vîrf sovietice, de a transmite la televizor, timp de 10 zile, lucrările Congresului Deputaților Poporului al Uniunii Sovietice” Primele alegeri relativ libere în R.S.S.M. au avut loc în perioada politicii de restructurare promovată de echipa condusă de M.S.Gorbaciov. Aceste și alte schimbări democratice în partile noastre au început înaintea proclamării Republicii Moldova. Regretabil este însă faptul că elitele intelectuale și politice de la Chisinau n-au vrut și n-au fost în stare să folosească libertățile oferite de perestroică pentru a reda Basarabiei statutul pe care ea l-a avut în perioada interbelică, acela de parte componentă a României.

* * *

Nici elitelor comuniste, nici elitelor democrate de la noi nu li se potrivesc aceste denumiri politice, pe care ele și le-au însusit în perioada tranziției. Comuniștilor moldoveni nu li se potrivește denumirea generică de comuniști, iar democratilor moldoveni nu li se potrivește denumirea generică de democrați, pentru că activitatea lor politică nu are nimic în comun cu sensurile cuvintelor ”comunism”, ”democrație”. Un comunist adevărat nu poate fi în același timp comunist și capitalist, luptător pentru îndeplinirea țelurilor comunismului și capitalist milionar. Un democrat adevărat nu se poate afirma în același timp ca democrat și ca antidemocrat, ca adept al democrației și ca făuritor de legi antidemocratice sau semidemocratice. Comuniștilor și democraților noștri nu li se potrivește nici calificativul generic de patrioți, pentru că un patriot adevărat nu se comportă în mod duplicitar: prin vorbe, ca patriot, iar prin fapte ca trădător. Comuniștilor moldoveni nu li se potrivește nici denumirea generică de stataliști. Pentru că adevărații stataliști sunt intelectualii moldoveni care au inventat teoria celor două state românești independente, au creat statul ex-sovietic Republica Moldova, dar nu și-au luat numele generic de stataliști, preferând să se autoproclame drept democrați. Dacă și-ar fi însușit numele de stataliști, democrații autoproclamați riscau să piardă partea cea mai organizată și mai activă a comunității moldovene: moldovenii basarabeni cu viziuni unioniste, care în anii de răscruce pentru Basarabia (1989-1991) au revendicat reunirea Basarabiei cu România.

Prin faptele lor, așa-numiții democrați au netezit calea comuniștilor către putere.

De șmecheria politică a adevăraților stataliști moldoveni au profitat din plin elitele intelectuale comuniste, care și-au însușit pe nedrept numele generic de stataliști. Spunem ”pe nedrept” pentru că elitele comuniste n-au participat la procesul de instituire a Republicii Moldova. Dimpotrivă, ele s-au împotrivit creării Republicii Moldova. Mai mult, elitele comuniste au susținut regimul secesionist de la Tiraspol. Tot ele sa-u solidarizat cu G.K.C.P-ul de la Moscova, creat special pentru a împiedica prin toate mijloacele destrămarea Uniunii Sovietice.

* * *

În loc să asigure Basarabiei un viitor firesc /normal, lichidând consecința de bază a dominației sovietice în provincie – R.S.S.M și reunind Basarabia cu Țara –Mamă, așa zisele elite democratice doar au schimbat denumirea fostei republici sovietice și au continuat s-o guverneze după chipul și asemanarea

lor, după cum le dicta interesul politic. În felul acesta noua republică moldovenească, cea ex-sovietică, s-a transformat într-o nouă consecință de bază a dominației sovietice în Basarabia. Actul din 27 august 1991 demonstrează că autorii lui s-au raliat modulului cum expansioniștii ruși interpretează istoria Basarabiei. Prin crearea Republicii Moldova – faptă sinonimă cu perpetuarea separării Basarabiei de Țara-Mamă – trădarea cauzei românești a Basarabiei a atins asemenea proporții, încât trădătorii ei și-au asigurat intrarea în istorie pe vecie.

Actuala elită politică comunistă din Republica Moldova se manifestă după instrucțiunile lui L.I. Brejnev din august 1952, „de a duce o muncă intensivă de fundamente a limbii moldovenești ca limbă deosebită de limba română, ca limbă dependentă de legăturile ei cu Rusia». «Relațiile cu poporul rus» trebuie să devină o sursă de educație” pentru toate personalitățile eminente din R.S.S. Moldovenească, – stabilea generalul sovietic responsabil cu încorporarea teritoriilor românești ocupate și sovietizarea populației românești din aceste teritorii. Conducerea Partidului Comunistilor din Republica Moldova se comportă conform indicațiilor lui I.I. Bodiul, prim-secretar al P.C.M., care statua: ”copiii noștri și generațiile viitoare trebuie să știe că părinții lor nu și-au închipuit viața în afara granițelor Uniunii Sovietice” și au aspirat dintotdeauna ”la unirea cu Rusia și la reunificarea cu statul rus”, (Citat extras din „Sovetskaia Moldavia” din 16.02.1967).

Comuniștii moldoveni post-sovietici, moldoveneștii politici în general se folosesc de Eminescu ca de un prorus și un antiromân .

Atât comuniștii cât și democrații se folosesc de Ștefan cel Mare ca de o personalitate care ar fi acceptat dezmembrarea ulterioară a Moldovei istorice și crearea statalității moldovenești sovietice și post-sovietice pe partea de răsărit de Prut a acesteia. Și unii și alții se folosesc, respectiv, de Eminescu ca de un adept al moldovenismului politic primitiv sau ca de un adept al teoriei celor două state românești independente. Se creează impresia că minciuna este unicul lucru moldovenesc în Republica Moldova.

Domnul Nicolae Dabija este singurul scriitor sovietic moldovean și unica persoană publică sovietică care recunoaște că a greșit atunci când s-a lăsat influențat de propaganda unicului partid și s-a manifestat pe plan social și profesional în concordanță cu instrucțiunile brejneviste și bodiuliste (al căror scop era reprimarea identității naționale românești în Basarabia și în nordul Bucovinei) și care mărturisește că se simte foarte afectat de faptele sale rele din trecut.

Țara mea de dincolo de Prut,
Mi s-a dat poruncă să te uit,

Să te șterg din minte cu-n burete,
Patria mea pusă la perete.
Dară dincolo de moarte, țara mea,
Nu mă părăsi, nu mă lasă,
Când chema-mă-va la Dânsul, Dumnezeu
Te implor să spui că sunt al tău.

(Strofe din poezia „Țara mea de dincolo de Prut”)

În timpul Uniunii Sovietice mulți oameni de creație erau protejați și întreținuți de guvernul R.S.S.M. și de Comitetul Central al P.C.M. ca răsplată pentru fidelitatea lor față de regim. Scriitorii moldoveni, de exemplu, aveau o casă de creație, unde se odihneau și își formulau gândurile în scris: compuneau poezii/romane/eseuri/lucrări de critică literară elogioase la adresa unicului partid. Ei beneficiau de bilete gratuite de odihnă sau tratament în cele mai prestigioase stațiuni balneare republicane și unionale. Statul le finanța tipărirea cărților. Evident, prin aceasta se explică faptul că scriitorii moldoveni nu s-au implicat în mișcarea de eliberare națională din anii 1988-1991 în măsura în care le-o cerea interesul național și momentul istoric, nu s-au situat în fruntea acelei mișcări cu obiectiv clar și constant exprimat de sutele de mii de moldoveni conștienți —obiectivul reunirii Basarabiei cu Țara-Mamă scriitorii, probabil, credeau că noul stat condus de aceiași nomenclaturiști sovietici îi va proteja și întreține ca în timpul Uniunii Sovietice. Ce a rezultat din colaborarea oamenilor de creație moldoveni cu nomenclatura de partid se știe/se vede: statul falimentar Republica Moldova, cu toate relele pe care le generează de când există. Oamenii de creație moldoveni nu pot pretinde că în anii de răscruce pentru Basarabia (1989-1991) și ulterior au dat dovadă de curaj, că în cei douăzeci și ceva de ani de existența a Republicii Moldova au activat în spiritul unionismului românesc. Iată de ce prea mulți dintre ei niciodată nu vor elabora cărți credibile despre evoluția Basarabiei ex-sovietice.

* * *

Prin decizii pripite luate de stataliști moldoveni în perioada tranziției moldovenești, în Chisinau au apărut denumiri de străzi și de instituții pe care omul instruit și cinstit se rușinează să le pronunțe. Una din ele poartă numele unei secte iudaice. O altă stradă din Chișinău și-a primit denumirea de la un cărturar moldovean dubios și contradictoriu contemporan cu evenimentele din 1848 și 1859 din Țările Române, care atunci n-a înțeles și nu a susținut cerințele înaintate ale scriitorilor pașoptiști și unioniști. ”Un autor sclav al Regulamentului Organic”, care socotea că generalul rus Pavel Kiseleff ”s-a consacrat fericirii moldovenilor”, că acesta ” a așezat în Moldova bazele

prosperității”, că Moldova este ” o țară fericită , prin natura sa și prin protecția mărinimoasă a Curții Imperiale Ruse”, deși identitatea națională a moldovenilor dintre Prut și Nistru era reprimată sistematic și cu brutalitate de către autoritățile țariste. O persoană subjugată de pretinsa mărinimie rusească, ”o figură literară stranie și nu îndeajuns de bine înțeleasă ” (George Coșbuc). Un traducător și prelucrător de fabule de Fontaine și un compiler de satire aparținând poezilor polonezi Ranicki și Mickiewicz. Alta a primit numele unui cărturar moldovean care a colaborat atât cu Ohranka — organ secret de supraveghere polițienească în Rusia prerevoluționară, cât și cu N.K.V.D-ul sovietic, a unui fals ”susținător al aspirațiilor naționale”, care a lucrat pentru autoritățile țariste din gubernia Basarabia (mai precis, ”a activat ca cenzor al tuturor publicațiilor românești care soseau în Rusia și ca corespondent oficial al Agenției telegrafice din Petersburg pentru gubernia Basarabia”) și care în anul 1940 a colaborat cu serviciile secrete sovietice, denunțându-i pe membrii Sfatului Țării ca dușmani ai statului sovietic. Altei străzi i s-a atribuit numele unui mitropolit pe care biograful său îl considera drept ”coadă de topot în mâinile rușilor”. Un teatru din Chisinău poartă numele unui așa-zis ”antifascist și anticomunist”, cu ”sânge impur” (după declarația propriului tată), care confundă rinocerii cu tineretul român din perioada interbelică, pe care România ”il sufoca”, care ”a făcut tot posibilul ca să plece din țară” și care ”când a ieșit din România (21 iulie 1942) a avut impresia că a evadat dintr-o pușcărie, că a scăpat de la un foc, de la un cutremur, din valurile oceanului, din vârtej”.

* * *

O altă ”performanța ”a tranziției moldovenesti este repunerea în drepturi a Partidului Comunist al Moldoviei (P.C.R), sub denumirea de Partidul Comunistilor din Republica Moldova. Inițiatorul acestei ”performante” este Petru Lucinschi, care pe atunci deținea funcția de președinte al Prezidiului Parlamentului Republicii Moldova. Legalizarea P.C.R.M. nu s-a făcut prin votul Parlamentului, ci prin hotărârea Prezidiului Parlamentului din 7 septembrie 1993 . În timp ce partidele comuniste din țările ex-comuniste din Europa Centrală s-au reformat autoproclmându-se drept social-democrate, și autodefinindu-și doctrina politică drept social-democrată, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova s-a lăsat atras de ideologia și practica fostului P.C.U.S. Timp de douăzeci de ani acest partid promovează o politică distructivă constantă. Comuniștii moldoveni sunt cei mai interesați ca în Republica Moldova să nu existe Legea lustrației, ca trecutul lor sovietic să rămână în întuneric, să fie ascuns prin dosare secrete pe un termen cât mai îndelungat. Comuniștii moldoveni răspândesc moldovenismul politic primitiv, cultivă personalitățile publice cu convingeri antiromânești, provoacă

că discuții despre esența rusă a spațiului dintre Prut și Nistru, exploatează simbolurile fostului stat sovietic, pentru a câștiga și a păstra puterea. P.C.R.M ridică minciuna la rang de politică de stat. Acest partid falsifică trecutul istoric al Basarabiei, conștiința de sine a românilor basarabeni. Prin intermediul publicațiilor "Glasul Moldovei", "Țara Moldovei" și "Moldova Mare", sponsorizate de forțe antiromânești subordonate P.C.R.M, s-a propagat, în perioada guvernării comuniste, ideea Moldovei Mari, ceea ce echivalează cu punerea la îndoială a dreptului României asupra teritoriului său dintre Prut și Carpați.

* * *

O "realizare" a tranziției moldovenești este și apariția noilor partide politice în Republica Moldova. Spre deosebire de noile partide politice din Polonia ex-comunistă, de exemplu, care s-au format din membri vechi ai opoziției față de regimul comunist (partidele istorice) și din membri ai noii opoziții anticomuniste (mișcarea "Solidarnosc"), noile partide politice din Republica Moldova s-au constituit din membri de frunte ai fostului P.C.U.S sau ai fostului P.C.M. În fruntea noilor partide politice de la noi au ajuns persoane cu spirit degradant și mentalitate sovietică. În condițiile tranziției moldovenești, toate partidele politice au reușit să-și formeze echipe de lideri tineri, bine pregătite din punct de vedere politic, care nu diferă de echipele politicienilor mai în vârstă. De obicei, persoanele tinere se înscriu în partid din rațiuni de oportunism. "Cei șapte magnifici" ai P.P.C.D. se pregătesc să ducă mai departe politica lui V.N.Voronin, președintele partidului communist. În P.D.M. și P.L.D.M continuitatea politică se asigură, respectiv, prin Marian Lupu, Chiril Lucinschi și Natalia Snegur-Cherman.

* * *

Diaspora moldovenească a luat naștere tot în perioada fără de sfârșit a tranziției moldovenești, pentru a fi folosită drept colac de salvare pentru statalitatea moldovenească post-sovietică și cercurile guvernante din Republica Moldova. Diaspora moldovenească a fost înființată în perioada guvernării comuniste(2001-2005), cu scopul de a împiedica apropierea emigranților moldoveni de diaspora românească –apropiere socotită de comuniști păgubitoare pentru statalitatea moldovenească, "limba Moldovenească", "națiunea moldovenească". Comunistul Victor Stepaniuc declara, când era la guvernare :„Legătura noastră cu diaspora moldovenească trebuie să întărească statalitatea moldovenească”.Guvernarea coalițiilor proeuropene continuă să folosească diaspora moldovenească în scopuri politice: consolidarea statalității moldovenești

post-sovietice, promovarea identității moldovenești, separarea cetățenilor moldoveni stabiliți în alte țări de diasporele românilor din străinătate.

* * *

Timp de peste două decenii guvernările moldovene post-sovietice luptă, prin vorbe și declarații, pentru eradicarea corupției. Drept urmare, flagelul se extinde și se înrădăcește din ce în ce mai tare, cuprinzând toate păturile sociale, toate domeniile de activitate; pentru că chiar guvernanții sunt acei care o practică și o favorizează. Scrierile publicistice ale marelui Eminescu sunt actuale și în vremea de acum: „...*tendința de a se gera în om mare fără merit, aceasta este corupția adevărată, ale cărei urmări și sunt ura și invidia contra oricărui merit adevărat și și cocoșarea nulităților în acele locuri, la care numai o înaltă inteligență sau un caracter extraordinar dau în drept.*” „*În fața statuii lui Ștefan cel Mare ei vor să-și ridice piticia până la înălțimea marelui domnitor*”(M. Eminescu)

* * *

E cazul să ne referim aici și la politica promovată de căpeteniile politice ale autonomiei găgăuze, consfințită prin articolul 111 din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994.

Mișcarea secesionistă din RSS Moldovenească / RSS Moldova / Moldova a fost stimulată permanent și în foarte mare măsură de politica trădătoare, lașă și incompetentă a autorităților centrale din Chișinău, de discuțiile interminabile și inutile despre statutul „limbii moldovenești” și despre rolul limbilor vorbite pe teritoriul statului, precum și de târăgănarea elaborării și adoptării unor legi privitoare la statutul „limbii moldovenești” și cel al limbilor vorbite de minoritățile naționale, legi adoptate de Parlamentul din Chișinău abia la 31 august 1989 și, respectiv, la 1 septembrie 1989. Un alt factor care de asemenea a stimulat activitatea secesionismului din RSS Moldovenească / RSS Moldova / Republica Moldova a fost tergiversarea determinării statutului și denumirii noului stat moldovenesc: la 23 iunie 1990 RSS Moldovenească a devenit RSS Moldova (printr-o hotărâre parlamentară); tot atunci RSS Moldova s-a proclamat stat suveran; la 21 mai 1991 Parlamentul a adoptat o hotărâre privind schimbarea denumirii statului din RSS Moldova în Republica Moldova; în sfârșit, la 27 august 1991 Parlamentul a adoptat Declarația de independență a Republicii Moldova.

Republica Sovietică Socialistă Autonomă Găgăuză și Republica Moldovenească Nistreană s-au proclamat independente față de RSS Moldovenească

înaintea adoptării Declarației de independență din 27 august 1991, respectiv, pe 19 august 1990 și 2 septembrie 1990. Elitele politice din Tiraspol și Comrat au știut cum să profite de comportamentul autorităților centrale și de situația dezastruasă creată de ele în anii 1989-1991, pentru a pune bazele formațiunilor secesioniste și a le consolida în intervalul de timp de după proclamarea lor.

În semn de recunoștință pentru colonizarea Moldovei dintre Prut și Nistru/Basarabia cu găgăuzi aduși din Balcani de către Rusia țaristă, după anul 1812, adică după anexarea acestei părți a Țării Moldovei de către Rusia țaristă, găgăuzii basarabeni se mândresc cu rezultatele acelei colonizări abusive: rusificarea găgăuzilor, convertirea acestora la ortodoxia rusească, trecerea lor de la modul de viață nomad sau seminomad la cel sedentar, privilegiile economice și de altă natură acordate de autoritățile țariste coloniștilor găgăuzi etc. Profitând din plin de lipsa de fermitate și de ignoranța politică a autorităților de la Chisinau, în toamna anului 1989 găgăuzii basarabeni au participat activ și cu mare zel la grevele de protest împotriva Legii privind oficializarea "limbii moldovenești" în R.S.S.M., iar la 19 august 1990 localitățile basarabene cu populație preponderent găgăuză s-au proclamat republică sovietică socialistă autonomă găgăuză în cadrul Uniunii Sovietice. În august 1991, căpeteniile rusofone ale așa numitei republici găgăuze s-au aliat cu G.K.C.P.-ul din Moscova/Comitetul de Stat pentru Situație Excepțională, și-au înarmat coetnicii cu arme primite de la separatiștii ruși din Tiraspol și s-au împotrivit eforturilor depuse de autoritățile din Chișinău în vederea asigurării integrității teritoriale a Republicii Moldova. După prăbușirea Uniunii Sovietice localitățile găgăuze se administrează separat, sub denumirea de "țară a găgăuzilor" sau "Găgăuzia", în baza statutului autonomiei găgăuze votat de parlamentul agrarian al Republicii Moldova. Să nu uităm nici de atitudinea profund antiromânească a căpeteniilor rusofone din Comrat, care vorbesc mereu despre pretinsul drept al găgăuzilor basarabeni de a se retrage din componența R.S.S.M./R.M., dacă moldovenii basarabeni vor decide să restabilească statutul pe care Moldova dintre Prut și Nistru/Basarabia l-a avut în perioada interbelică (1918-1940, 28 iunie) – acela de parte componentă a României. Modul în care elitele intelectuale găgăuze rusificate din zilele noastre interpretează istoria Basarabiei coincide cu cel al ocupanților ruși din toate timpurile, de la Tătucul Țar pînă la Tătucul Stalin. Proclamarea așa-numitei republici găgăuze, unirea găgăuzilor cu G.K.C.P.-ul de la Moscova, pactizarea găgăuzilor basarabeni cu rusificatorii țariști și sovietici ai Basarabiei, atitudinea profund antiromânească a căpeteniilor rusofone din Comrat – toate acestea sunt semne clare că conducătorii autonomiei găgăuze interpretează în mod eronat/nedrept istoria Basarabiei. Trebuie să fii lipsit

complet de bun simț ca să te declari stăpîn exclusiv pe un teritoriu ce nu îți aparține din punct de vedere istoric și să-l mai numești “Găgăuzia”. După alegerile parlamentare din 2009, din care a rezultat guvernarea proeuropeană a Republicii Moldova, capii autonomiei găgăuze, vorbitori de limba rusă, au început să promoveze tot mai insistent ideea aderării Republicii Moldova la preconizata Uniune Euroasiatică, dominată de Federația Rusă.

Se creează impresia că scopul principal al autonomiei găgăuze este de a limita suveranitatea Republicii Moldova și de a promova interesele geopolitice ale Federației Ruse în spațiul fostei R.S.S.M, de a legitima superioritatea minorității găgăuze asupra majorității române, de a zădărnici o posibilă unire a Republicii Moldova cu România, de a-i face pe găgăuzii basarabeni să creadă că nu vor avea nici un viitor dacă Republica Moldova se va uni cu România și dacă autonomia găgăuză nu va mai fi patronată de Federația Rusă. Publicația „Газета Регионов”, apărută recent la Comrat și distribuită în mod gratuit locuitorilor din orașele Republicii Moldova, popularizează ideea înființării unor noi zone autonome pe teritoriul Republicii Moldova, sporind astfel posibilitatea dezbinării populației ei și de acum încolo.

* * *

În privința reformelor economice efectuate în anii tranziției moldovenești de la economia planificată (socialistă) la cea neplanificată (capitalistă), ele au fost necinstite și nefolositoare pentru majoritatea populației Republicii Moldova. Privatizarea prin bonuri s-a făcut în detrimentul celor care au creat de-a lungul anilor avuția R.S.S.M – poporul, motiv pentru care această privatizare a fost numită „прихватizare” (calc de la infinitivul verbului rusesc „прихватить” cu sensul ”a acapara”). Timp de douăzeci și ceva de ani de tranziție moldovenească pensionarii și alte categorii sociale înfruntă rușinea sărăciei. Nivelul de trai al cetățenilor scade constant. Șomajul și emigrarea au atins cote alarmante. Republica Moldova a devenit una din ultimele țări ca bunăstare și dezvoltare din Europa. O mare parte dintre cetățenii moldoveni trăiesc sub pragul sărăciei. Dezastrul general însă nu-i împiedică pe guvernanți să vorbească neconținut despre progresele Republicii Moldova. Reformele economice n-au prevăzut posibilitatea de a retroceda bunurile confiscate de statul sovietic în timpul represiunilor politice staliniste din anii 1944-1954.

Aproape toți intelectulii moldoveni care au condus R.S.S.M și continuă să guverneze Republica Moldova în ultimii douăzeci și ceva de ani (în calitate de președinți de republică, de miniștri, de deputați în parlament, de șefi

de departamente ministeriale etc.), aproape toți și-au întemeiat proprietăți în timpul exercitării funcțiilor înalte de conducere, și-au ajutat rudele și prietenii să ajungă, fără merite deosebite, la o situație materială bună și să parvină. Așa au apărut tot felul de firme și S.R.L-uri familiare, familii de bogătași cu bani în bănci, vile și limuzine luxoase. Familiile Snegur, Lucinschi, Voronin sunt cele mai cunoscute familii de acest tip. Artur Cerman, ginerele lui Mircea Snegur, a profitat din plin de privatizarea fostului hotel al fostului Comitet Central al P.C.M, aceasta fiind făcută în timpul primului mandat de președinte de republică al socrului său. Natalia Cherman, fiica lui M.Snegur, a devenit diplomată datorită protecției din partea tatălui său. Ceremonialul și petrecerea organizată cu prilejul căsătoriei Nataliei Snegur avînd loc în toiu așa-numitului război de independență din lunile martie-iulie 1992. Tot atunci tinerii căsătoriți și-au petrecut luna de miere în străinătate. Vorba cea: satul arde iar baba se piaptănă. În timpul de față doamna Natalia activează la Ministerul de Externe al Republicii Moldova, în cadrul guvernului Filat. Chiril Lucinschi, fiul ex-președintelui de republică Petru Lucinschi, s-a realizat ca om de afaceri în Rusia, în timpul mandatelor de deputat în parlament și de președinte de republică ale tatălui său. Societea moldovenească însă nu știe ce s-a întîmplat cu fondurile fostului Partid Comunist al Moldovei, iar Petru Lucinschi nu s-a exprimat în public niciodată în legatură cu soarta acestor fonduri. În mod normal, ele ar fi trebuit să fie preluate de stat. În mod nenormal, fondurile au putut fi luate în stăpînire de către persoane dubioase pe care lumea nu trebuie să le cunoască. În timpul de față domnul Chiril Lucinschi este deputat în parlamentul Republicii Moldova din partea P.L.D.M. Oleg Voronin, fiul ex-președintelui de republică Vladimir Voronin, a devenit om de afaceri și multimilionar în timpul celor două mandate de președinte al Republicii Moldova ale tatălui său, profitând de politica economică protecționistă promovată de statul condus de tatăl său.

Iata de ce Republica Moldova este considerată /percepută ca instrument de care se folosesc cei ce o guvernează, pentru a parveni și pentru a se îmbogăți cît mai mult și cît mai repede, și cu cît mai puține eforturi în domeniul afacerilor.

Încă din faza inițială a trecerii de la economia socialistă la cea capitalistă, care coincide cu intervalul de timp în care Mircea Snegur și-a exercitat primul mandat de președinte de republică, au fost furate mașinile și inventarele agricole ale colhozurilor și sovhozurilor din fosta R.S.S.M. (tractoarele, combinele, autocamioanele, plugurile, semănătorile etc). Din această cauză, în faza următoare a schimbării, cînd locuitorii satelor au primit loturi de pămînt, posesorii terenurilor agricole deja nu mai aveau cu ce să-și are și

sa-și însămînțeze pamîntul, nu mai aveau mijloace de transport pentru a-și duce recoltele acasă. Aceste fenomene sociale au provocat alte fenomene și mai grave după amploarea și durata lor: repulsia față de munca agricolă, părăsirea satelor de către locuitorii lor cei mai tineri și mai buni de muncă, strămutarea lor din sate în orașe (migrația internă) sau emigrarea lor în țări străine, în căutarea unor locuri de muncă mai bine plătite, destrămarea multor familii cu toate consecințele ei foarte grave, creșterea mizeriei morale și materiale în satele Moldovei de la răsărit de Prut etc.

Sub guvernări iresponsabile, democrate sau comuniste, care se succed la putere în perioada tranziției moldovenești prea îndelungate, fenomenele sociale nefaste nu numai că nu se micșorează ca număr și nu se reduc în intensitate, dar se înmulțesc de la o guvernare la alta și devin din ce în ce mai grave și mai periculoase atît pentru evoluția teritoriului dintre Prut și Nistru, cît și pentru viața locuitorilor lui.

* * *

În continuare, să vorbim și despre atitudinea Academiei de Științe a Republicii Moldova față de obiectivele tranziției moldovenești.

Academia de Științe a fostei RSSM întotdeauna a fost pusă în situația de a alege între două variante: varianta de a promova și a apăra adevărul istoric și a pierde finanțarea din bugetul republicii sovietice, pe de o parte, și aceea de a tolera falsificarea adevărului istoric și a beneficia de finanțări stabile din partea regimului, pe de alta. După cum demonstrează activitatea Academiei din perioada sovietică, înaltul for de știință și cultură alegea de obicei varianta a doua, asigurându-și astfel finanțarea din bugetul republican. De aici și criteriul după care era apreciată activitatea ei: nu după performanțele științifice, ci după gradul de fidelitate față de regimul sovietic. Printre membrii Academiei de Științe figurînd persoane ce se asociau cu falsificarea trecutului istoric al poporului român.

Actuala Academie de Științe din Chișinău este finanțată tot din bugeul republican. Este cunoscut faptul că bugetul ei depășește cu mult bugetul Ministerului Apărării al Republicii Moldova. În ultimii douazeci și ceva de ani activitatea ei a fost apreciată după criteriul moștenit de la regimul sovietic: după gradul de fidelitate față de partidele aflate la guvernare. Actuala Academie monopolizează aproape toată cercetarea științifică din Republica Moldova. Deprinși cu criteriul sovietic de apreciere și finanțare, unii membri ai Academiei de Științe a Republicii Moldova, printre care actualul ei președinte, domnul Gh.Duca, și proaspătul academician, domnul Nicolae Dabija, și-au manifestat răutatea în public atunci cînd s-a lansat ideea de a aprecia și finan-

ța activitatea Academiei după criteriul performanțelor științifice și de a transfera o parte din cercetările științifice de la Academia de Științe la anumite Instituții de învățămînt superior din Republica Moldova. Conducerea Academiei a reacționat inadecvat și la intenția Parlamentului de a reduce bugetul societății de savanți. Cu toate acestea, corpul legislativ a redus bugetul Academiei pe anul 2013 cu 50 de milioane de lei. Dacă Republica Moldova s-ar uni cu România, Academia de Științe din Chișinău ar risca să se transforme într-o Secție a Academiei Române. Iată de ce Academia de Științe a Republicii Moldova acceptă tacit moldovenismul politic primitiv și teoria celor două state românești independente, care au determinat apariția Republicii Moldova și asigură existența ei de mai departe. Dacă în Republica Moldova ar fi fost adoptată și aplicată Legea lustrăției, Academia de Științe din Chișinău s-ar fi reformat din toate punctele de vedere. O academie reformată ar fi grăbit și îmbunătățit demolarea consecințelor dominației sovietice în Basarabia. O astfel de Academie n-ar fi preferat sau n-ar fi acceptat să fie apreciată și finanțată după criteriul moștenit de la regimul sovietic, nu s-ar fi opus demonopolizării cercetării științifice în Republica Moldova, n-ar fi fost indiferentă față de decizia guvernării comuniste de a interzice predarea istoriei românilor în școli și nu s-ar fi făcut complice la introducerea așa-numitului curs de istorie integrată în sistemul de învățămînt din Republica Moldova.

* * *

În perioada tranziției moldovenești de douăzeci și ceva de ani s-au făcut mai multe încercări de a reforma sistemul de învățămînt. Procesul a trecut prin mai multe etape, fără însă să atingă faza de finalizare.

În anii 1990-1991, Ministerul Științei și Învățămîntului al Republicii Moldova a elaborat și a pus în practică concepția studierii istoriei în baza a două discipline separate – Istoria Românilor și Istoria Universală. În anul 1990 M.Ș.Î. a aprobat programa de studii la disciplina Istoria Românilor, destinate învățămîntului preuniversitar au fost elaborate și tipărite manuale de Istorie a Românilor de autori locali. Manualele de Istorie a Românilor aduse din România au fost scoase din sistemul de învățămînt al Republicii Moldova. Concomitent au fost elaborate și tipărite și manuale de Istorie Universală. Istoria Contemporană reprezentînd un exemplu în acest sens. La elaborarea și aplicarea concepției celor 2 discipline separate și-au dat concursul specialiști din Republica Moldova. Numitele discipline istorice au fost studiate în mod separat în toate instituțiile de învățămînt din Republica Moldova pînă în anul 2002.

O dată cu venirea comuniștilor la putere totul a fost pus cu capul în jos. În anul 2002, guvernarea comunistă a lansat ideea înlocuirii Istoriei Românilor cu așa-numita Istorie Integrată. Inițiativa comunistă a fost susținută de reprezentanța Consiliului Europei în Republica Moldova. Tudor Rusu, redactorul publicației pedagogice „Făclia” totdeauna a propagat, prin intermediul publicației al cărei redactor-șef era, ideea înlocuirii Istoriei Românilor cu Istoria Integrată. Gh. Duca, președintele Academiei de Științe a Republicii Moldova, de asemenea a susținut inițiativa guvernului comunist. „Istoria Integrată are un scop nobil: să promoveze toleranța. Astăzi, europenii promovează toleranța prin intermediul Istoriei Integrate” – declara Șeful Academiei de Științe a Republicii Moldova la postul de radio „Noroc”, pe 12.10.2012. Cine se simte cu musca pe căciulă este cel mai motivat să propage toleranța. La propagarea ideii de Istorie Integrată a contribuit și seminarul „predarea istoriei în Republica Moldova” organizat de EUROCLIO (Asociația profesorilor de istorie din Europa), între 23 și 27 septembrie 2002.

Cu ajutorul reprezentanței Consiliului Europei, ministerul a elaborat și a editat broșura intitulată „Recomandările Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei”. La pregătirea lucrării și-au adus contribuția Anatol Dubrovschi, Valentin Beniuc și Valentina Haheu. Broșura a fost distribuită unor instituții de învățământ din unele raioane ale Republicii Moldova, ale căror șefi erau membri sau susținători ai PCR. M.

În anul 2003, guvernării comuniste au desfășurat o mare campanie de presă menită să mobilizeze opinia publică în favoarea Istoriei Integrate și împotriva Istoriei Românilor. Manualele de Istorie a Românilor erau etichetate drept „naționaliste, rasiste și xenofobe”. În timpul acelei campanii se afirma că Istoria Integrată va contribui la „consolidarea statalității moldovenești”, că Istoria Românilor „subminează statalitatea moldovenească”, că aceasta „pregătește patrioți pentru un stat străin dar nu pentru statul Republica Moldova”.

În octombrie 2004 Ministerul Educației a dispus înlocuirea Istoriei Românilor cu Geografia, la examenul de Bacalaureat. În anul de învățământ 2003-2004, Ministerul Educației a introdus Istoria Integrată, cu titlul de experiment, în unele școli din Republica Moldova. În anul 2004, Ministerul Educației a creat o comisie pentru elaborarea noilor manuale de istorie. Noile manuale au fost „elaborate în mare taină, de niște persoane obscure” și „erau lipsite de relevanță academică” – cum s-au exprimat autorii unei Declarații dată publicității prin intermediul comunicațiilor de masă din Chișinău. Ministerul Educației nu a dat curs invitației de a participa la dezbaterile publice dedicate reflectării istoriei minorităților naționale în manualele de

istorie națională ale țărilor din Europa de Sud-Est și de Est, organizate în chișinău între 19 și 23 aprilie 2004. În cadrul acelor dezbateri s-a constatat că în manualele de istorie națională ale unor țări europene minoritățile naționale sunt prezentate în lumină negativă. Manualele de istorie din Cehia, de exemplu, „reflectă cu preponderență trecutul națiunii titulare, iar germanii și evreii foe că nu figurează în ele, fie că sunt prezentați în opoziție față evoluția națiunii cehe”.

În Republica Moldova procesul interactiv-educativ se efectuează în mare parte prin intermediul mijloacelor mass media. Unii dintre participanții la dezbaterile publice transmise prin radio sau prin televiziune prezintă problemele supuse discuției prin prisma teoriei moldovenismului politic primitiv. Alții le prezintă prin prisma teoriei celor două state românești independente. Toți depun eforturi ca să ne convingă să apreciem problemele dezbătute așa cum lor le convine, așa cum le înfățișează ei, împiedicându-ne să le înțelegem în adevăratul lor aspect. Toți se folosesc de statul Republica Moldova pentru a parveni și a se îmbogăți, dar nu pentru a corecta nedreptățile trecutului sovietic. Și unii și alții evită să pună problema reunirii Basarabiei cu țara de la care a fost desprinsă, prin abuz, și de care este legată prin unitate națională, de limbă, de cultură etc. Toți neglijează voința firească a moldovenilor basarabeni conștienți care militează pentru reunirea Basarabiei cu Țara-Mamă. Toți au un scop anumit comun, scopul de a motiva existența Republicii Moldova, de a arăta că acest stat se guvernează în conformitate cu principiile democrației, adevărului și dreptății. În realitate, avem de-a face cu o democrație mai mult aparentă decât reală, toți păcătuiesc împotriva adevărului istoric și dreptății naționale, toți fac educație bazată pe minciună și fals sau, în cel mai bun caz pe semiadevăr sau frânturi de adevăr amestecate cu minciuni. În loc să redreseze mentalitatea societății moldovene accidentată în trecut, cei aproximativ 70 de reprezentanți ai elitelor intelectuale și politice omniprezenți la posturile de radio și de televiziune din Republica Moldova o complică, o accidentează și mai tare. O asemenea educație nu poate contribui la îndreptarea mentalității foștilor oameni sovietici și actualilor cetățeni ai Republicii Moldova. Ea nu poate corecta nedreptățile trecutului sovietic.

Unele cadre didactice de la noi se lasă influențate de educația pe care o fac, prin intermediul comunicațiilor de masă, reprezentanții elitelor intelectuale și politice autohtone, lipsiți de demnitate și certați cu morala și bunul simț – lucru ce nu poate să nu se răsfrângă asupra întregului proces instructiv-educativ din Republica Moldova.

Adeptii unionismului românesc nu văd cum le fuge pământul de sub picioare, nu înțeleg că cauza din mintea și sufletul lor se află într-o primejdie de moarte. Ei nu percep că elita intelectuală și clasa politică din Republica Moldova lucrează intens și consecvent împotriva cauzei din mintea și sufletul lor, împotriva voinței lor firești și drepte de a restitui Basarabiei statutul pe care ea l-a avut înaintea ocupațiilor sovietice.

După cum se vede, în cei douăzeci și ceva de ani de tranziție moldovenească s-a făcut prea puțin din ceea ce trebuia să se facă pentru a facilita trecerea de la sistemul educațional sovietic la cel cu adevărat național. Prin introducerea Istoriei Integrate, Republica Moldova a ratat modernizarea sistemul său instructiv-educativ. Bine a zis cine a zis primul: „Numai marile idei dau naștere marilor fapte”.

Capitolul XVIII

CATASTROFA CE NE AMENINȚĂ, DEMONSTRATĂ PRIN ÎNTREBĂRI CU UN SINGUR RĂSPUNS

Se dedică tineretului basarabean conștient, îndrăzneț și devotat faptelor mari.

După cum se poate observa din toată realitatea noastră post-sovietică, în Republica Moldova activează două tabere de intelectuali de elită cu pretenții patriotice: „Patrioții Moldovei” și „Patrioții Basarabiei”, cum se autoproclamă chiar ei înșiși.

Ce îi unește și-i face să se asemene unii cu alții? Și ce îi desparte și-i face să se deosebească unii de alții?

În timp ce „Patrioții Moldovei” susțin că Protocolul adițional secret din 23 august 1939 nu are nicio legătură cu Moldova, „Patrioții Basarabiei” critică și invocă acest accesoriu la Tratatul de neagresiune sovieto-german pentru a justifica crearea și existența Republicii Moldova – lucru echivalent cu a recunoaște Protocolul adițional secret și Notele ultimative sovietice adresate Guvernului României la finele lunii iunie 1940, urmate de ocuparea Basarabiei de către armata sovietică și de consecințele nefaste ale acestor acte abuzive; cu alte cuvinte, aceasta înseamnă a accepta tacit perpetuarea separării Basarabiei de Patria-Mamă.

În timp ce „Patrioții Moldovei” descriu unionismul românesc ca proces istoric generat de factori externi, de care românii au profitat din plin în anumite perioade istorice, la care moldovenii basarabieni nu au participat, „Patrioții Basarabiei” se referă la fenomen ca la o mișcare istorică ce nu are sau nu poate avea nicio tangență cu evoluția post – sovietică a Basarabiei, cu activitatea moldovenilor basarabeni contemporani cu viziuni unioniste clar și direct exprimate.

În timp ce „Patrioții Moldovei” văd în mișcarea unionistă spontană din Republica Moldova întruchiparea tendinței fascismului românesc revanșard

și se folosesc în activitatea lor de coloana a cincea a imperialismului rusesc din actuala Basarabie, elitele intelectuale care se autoprocama ca “Patrioate ale Basarabiei” exploatează în mod fariseic patriotismul și entuziasmul unioniștilor basarabeni, partea cea mai conștientă și mai activă a locuitorilor băștinași ai Basarabiei, pentru a accede la putere și a perpetua existența statalității moldovenești post – sovietice.

În timp ce „Patrioții Moldovei” dau vina pentru nenorocirile și suferințele Basarabiei pe români, “Patrioții Basarabiei” – pe ruși. Dar nici unii și nici alții nu recunosc suferințele survenite în urma greșelilor și prostiilor făptuite de ei înșiși.

Și unora și altora le place să-și identifice faptele cu cele ale lui Ștefan cel Mare.

Și unii și alții cred că ei s-au născut ca să conducă state. Existența statalității moldovenești este o chestiune de importanță vitală pentru elitele intelectuale de la noi. Relația dintre statalitatea moldoveană și elitele locale moldovene se poate compara cu cea dintre un organism animal sau vegetal și alt organism care trăiește și se hrănește pe seama celui dintâi: dacă moare primul, pierе și celălalt. Știința numește acest fenomen parazitism.

„Patrioții Moldovei” se pretind inauguratorii ai epocii moldovenești post-sovietice. „Patrioții Basarabiei” îi consideră, pe bună dreptate, pe „Patrioții Moldovei” drept uzurpatori, pentru că aceștia din urmă și-au însușit, pe nedrept, calitatea de creatori și exponenți ai statalității moldovenești post-sovietice. Dar, dacă cugetăm adânc, ne putem da seama că calitatea disputată de ei miroase puternic și urât a trădare. Basarabia conștientă se simte trădată atât de către unii, cât și de către ceilalți.

Intelectualitatea moldoveană de elită, cu păreri exagerate despre sine și despre rolul său în societate, crede că ea și-ar putea pierde poziția socială privilegiată, profesională și morală de care s-a bucurat în perioada sovietică și se bucură acum, dacă Republica Moldova s-ar uni cu România .

Iată de ce timp de ani de zile „Patrioții Moldovei” și „Patrioții Basarabiei” se întrec la consolidarea statalității moldovenești post-sovietice.

Iată de ce ambele tabere combat ideea unionismului românesc încă vie în actuala Basarabie, dar fac acest lucru prin metode diferite: prima – direct și brutal, cealaltă – în mod rafinat și fariseic.

Iată de ce elitele intelectuale conducătoare de la noi se țin cu dinții de statalitatea moldovenească și luptă cu disperare pentru perpetuarea existenței ei. Iată de ce clasa politică moldovenă fuge de unire ca dracul de tamâie.

Iată de ce „pătura superioară care parazitează țara reală”, vorba lui M.Eminescu, în ultimii 20 de ani insuflă că reunirea Basarabiei cu România este ceva cu neputință de admis și de realizat. Iată de ce elitele intelectuale sus-puse pun interesul personal și de gașcă mai presus decât cel general.

Iată de ce elitele păturii intelectuale privesc prezentul și viitorul Basarabiei prin prisma intereselor lor de gașcă. Iată de ce ele denaturează sensul noțiunii de patriotism/de patriot.

Iată de ce pe cei care se autoproclamă ca „Patrioți ai Basarabiei” nu-i veți auzi niciodată să-i critice în mod serios pe cei care se autoproclamă ca „Patrioți ai Moldovei” și promovează moldovenismul politic primitiv.

Iată de ce unii și-au sustras din biblioteci operele de rușine din perioada sovietică. Iată de ce alții și-au sustras din arhive dosarele sau părți compromițătoare din ele.

Iată de ce în cei 20 de ani de suveranitate și independență, de stat de drept și democrație în RM nu s-a vrut și nu s-a putut să se adopte o lege normală / cinstită / dreaptă / morală privind accesul la dosarele securității sovietice.

Iată de ce reprezentanții ai elitelor intelectuale de la noi încearcă să se răz-bune pe cei care le demască gândurile ascunse și faptele de rușine.

Iată de ce autoritățile comuniste de la Chisinau îi prigonesc pe românii basarabeni care încercă să legalizeze în RM mișcarea unionistă și pe cei care s-au înscris în listele susținătorilor acestei inițiative. Iată de ce presa de la noi nu le-a luat apărarea. Iată de ce „Literatura și arta” și „Forul Democrat al Românilor din R.M.” mereu îi lovesc, în toate felurile.

În sens neunionist își desfășoară activitatea politică și „Patrioții Basarabiei”. Discursurile rostite de ei cu ocazia comemorării zilelor de 27 martie și 1 decembrie, articolele redactate și publicate de ei în ziare și reviste, dezbaterile publice la posturi de radio și de televiziune la care ei participă sînt doar cîteva exemple concrete în acest sens, ca să nu mai aduc exemple concrete și din activitatea lor literară din anii de răscruce 1989-1991, cînd, pe de o parte, reprezentanții ai „Patrioților Basarabiei” compuneau și publicau versuri dedicate limbii materne și alfabetului latin și criticau mancurtismul moldovenilor basarabeni, iar pe de alta, se asociau la guvernare cu cei mai aprigi și mai periculoși mancurți de atunci – M. Snegur și P. Lucinschi.

Cu ce răspund „Patrioții ai Basarabiei” la minciunile și vicleniile „Patrioților Moldovei” ? Cu ce ei le înlocuiesc / le combat ?

Iată cu ce: cu alte minciuni, falsificări, viclenii; cu alte iluzii despre prezentul și viitorul Republicii Moldova; cu promisiuni solemne, viclene și deșarte de genul celei făcute de M. Snegur încă în anul 1991, „de a ne spune cînd vom fi gata de unire”, deși știa prea bine că intențiile politice ale nomenclaturii moldovene sovietice din care făcea parte și dumnealui erau diametral opuse opțiunilor unioniste ale sutelor de mii de moldoveni basarabeni conștienți care manifestau zilnic pe străzile Chișinăului, promisiune de care însă nu s-a ținut, deși de atunci au trecut douăzeci și ceva de ani; cu crearea unor noi

generații de „Patrioți ai Basarabiei” care nu diferă de cei vechi; cu teoria celor două state românești asociate într-o Confederație de state românești; cu afirmația scriitorului român Matei Cazacu, inspirat din discuțiile purtate cu scriitorul moldovean Ion Hadîrcă, potrivit căruia „basarabeni n-au vrut și nu vor unirea cu România, fiind ei moldoveni conservatori”; cu absurditățile lui Marian Lupu, potrivit cărora limba maternă a românilor basarabeni are două denumiri: una politică (moldovenească) și alta științifică (română); cu atitudinea d-l Gh. Duca, președintele Academiei de Științe a Republicii Moldova, față de hotărârea guvernului comunist de a înlocui cursul de Istorie a Românilor cu așa numitul curs de Istorie Integrată, față de denumirea limbii oficiale a Republicii Moldova. „Istoria Integrată are un scop nobil – să promoveze toleranța... Astăzi, europenii promovează toleranța prin intermediul Istoriei Integrate”, declara d-l Duca la postul de radio „Noroc” (pe 12 octombrie 1012). Când a fost întrebat în ce limbă vorbește, șeful Academiei de Științe a răspuns la fel ca Marian Lupu – „Ca membru al guvernului, vorbesc în limba moldovenească, iar ca academician vorbesc în limba română”, adăugând – „limba moldovenească și limba română sînt identice”. După cum se vede, d-l Duca pune semnul egalității între expresiile „există două limbi identice cu denumiri deosebite (una născocită și alta reală)” și „există o singură limbă” cu denumire unică” fapt ce denotă o prezență masivă de calamandros în mentalitatea sa academică și în activitatea sa de Președinte de Academie, amintindu-ne de spusele lui Honore de Balzac: „Oamenii cu două fețe transmit totdeauna celorlalți duplicitatea lor”; cu alte idei non-patriotice absurde și lipsite de moralitate, de felul celor răspândite de cei aproximativ 70 de reprezentanți ai elitei intelectuale și ai clasei politice din Republica Moldova la posturile de radio și de televiziune pe parcursul celor douăzeci și ceva de ani de existență a statului R.M., cum ar fi și cele ce urmează – „Să nu forțăm lucrurile. Miracolul pomului care se numește Unire trebuie să crească în voie” (din cuvântarea rostită de Gr. Vieru la Marea Adunare Națională din 27 august 1991); „visul moldovenilor basarabeni de a se reuni cu Țara – Mamă se poate împlini doar dacă se interzice rostirea în public a cuvintelor de reunire, unire, România, Basarabia...” (N. Dabija, idee răspândită în perioada regimului Voronin anul 2004); „pentru a face posibilă unirea, trebuie să renunțăm la identitatea de moldovean” (N. Dabija, „Vocea Basarabiei”, 10 august 2011); „Moldova este dată de Dumnezeu. Mă bucur ca în 1812 Rusia a ocupat o parte a Moldovei și datorită acestui fapt avem astăzi Republica Moldova” (Marian Lupu, declarație transmisă la toate posturile de radio și de televiziune din Republica Moldova).

Popoarele baltice (eston, leton, lituanian), transcaucaziene (armean, gruzin, azerbaidjanian) și asiatice (kazah, kirghiz, tadjik, turkmen, uzbek) au urmărit un scop firesc și legitim atunci cînd au luptat pentru a ieși din com-

ponența Uniunii Sovietice: acela de a restabili statutul pe care țările lor l-a avut înainte de a fi ocupate de ruși și încorporate cu forța în statul rus. Dar românii basarabieni au fost privați de dreptul de a se lupta pentru redobândirea statutului pe care provincia lor, Basarabia, l-a avut înainte de a fi ocupată și înglobată în mod abuziv în teritoriul Uniunii Sovietice – statutul de parte alcatuitoare a României. *Rolul elitei intelectuale și a clasei conducătoare de proveniență sovietică a fost decisiv pentru devierea Basarabiei de la calea cea dreaptă.*

– **Cine** în anii de răscruce 1988-1989 a redus revendicările unioniștilor basarabeni la limbă și alfabet latin?

– **Cine** i-a lipsit pe românii basarabeni de dreptul de a se lupta pentru reîntrăgirea țării lor?

– **Cine** le-a deturnat și confiscat mișcarea unionistă?

– **Cine** a lipsit de conducere mișcarea populară unionistă din Basarabia anilor 1989 – 1992, au distrus-o, în mod fariseic, și au văzut în existența ei, greșit și pe nedrept, cauza a tot ce se întâmpla rău atunci în R.S.S.M. / R.M. – separatismul rusesc, secesionismul găgăuzesc, miniconfliktul artificial din primăvara și vara lui 1992?

– **Cine** a pus la cale Marea îngenunchere colectivă rușinoasă din 27 august 1989? **Cine** i-a îndemnat să se așeze în genunchi, înaintea lichelelor autohtone, pe cei peste jumătate de milion de moldoveni basarabeni adunați în piața centrală din Chișinău, dornici de adevăr, dreptate, libertate și viață mai bună?

– **Cine** a creat statul artificial Republica Moldova?

– **Cine** a proclamat suveranitatea delegată a Republicii Moldova?

– **Cine** a cedat Federației Ruse o parte din suveranitatea ei?

– **Cine** n-a fost în stare să exercite suveranitatea ei?

– **Cine** a proclamat independența diferențiată a Republicii Moldova?

– **Cine** n-a fost în stare să exercite independența ei, să-i apere integritatea teritorială?

– **Cine** organizează anual ceremonii cu ocazia zilelor de 27 august și 31 august, fără să avem suveranitate și independență adevărate și limbă maternă denumită corect și nediscriminată la ea acasă?

– **Cine** în 1990 a omis un fragment din inscripțiile de pe soclul sculpturii lui Ștefan cel Mare din Chișinău, fără să fie tras la răspundere pentru falsificarea monumentului istoric?

– **Cine** a simulat un miniconflikt regional în partea răsăriteană a Republicii Moldova?

– **Cine** a invocat apărarea independenței și integrității teritoriale pentru a ascunde astfel motivul real al conflictului – abaterea atenției de la problema

reunirii Basarabiei cu Romania, venită din popor și ridicată de el în timpul manifestațiilor antisovietice din anii 1989-1991?

– **Cine** speculează problema Transnistriei pentru a zădărnici soluționarea Problemei Basarabiei în spiritul unionismului românesc?

– **Cine** de-a lungul anilor inventează, lansează și analizează în public, mai ales în timpul campaniilor electorale, tot felul de planuri de soluționare a problemei Transnistriei, fără a obține vreun rezultat concret?

– **Cine** a contribuit la apariția Republicii găgăuze?

– **Cine** se folosește de întâlnirile tradiționale cu mai – marii de la Kremlin ca de un mijloc de a primi sfaturi prețioase din partea lor și a exprima cuvinte de fidelitate politică față de ei?

– **Cine** a inventat teora celor doua state românești independente, asociate într-o Confederație de state românești?

– **Cine** exploatează, timp de peste 20 ani, ideea aderării Republicii Moldova la structurile Uniunii Europene, fără să existe condiții corespunzătoare?

– Tovarășilor foști președinți de stat M. Snegur și P. Lucinschi! Domnilor / tovarășilor” Patrioți ai Basarabiei” și „ Patrioti ai Moldovei”! Voi, intelectuali moldoveni cu funcții de stat înalte în perioadele de activitate ale acestor doi președinți moldoveni! Si voi, care de la bun început ați abătut Basarabia de la calea cea dreaptă și acum va lăudați și vă mândriți că faceți parte din „ primul parlament democratic”, cum vă place să vă exprimați în văzul și auzul lumii! Vă întrebăm: cine sînt vinovați pentru distrugerea documentelor de arhivă privitoare la mișcarea de rezistență antisovietică din Basarabia? – crima distrugerii săvârșindu-se în anii primului mandat de președinte al lui Snegur; în anii în care și-au desfășurat activitatea „ primul parlament democratic” (1990 - 1994) și parlamentul agrarian (1994-1998); în perioada în care organele de securitate ale R.S.S.Moldovenești au fost conduse de Tudor Botnaru (1990 - 1991) și de succesorii acestuia; în intervalul de timp de după constituirea Consiliului de Securitate al statului (28. 08. 1991), compus din 9 membri, inclusiv președinții M. Snegur si P. Lucinschi, miniștrii de interne, miniștrii de externe, președinții K.G.B - ului ulterior miniștrii securității naționale și alți demnitari de rang înalt; crima distrugerii de dosare fiind comisă după data înăbușirii puciului comunistilor conservatori de către forțele democratice de la Moscova (21 august 1991), după data de 27 august 1991 (zi în care elitele intelectuale și politice locale proclamaseră independența R.S.S.Moldovenești) și după ce M. Snegur declarase că „ Ministerul Afacerilor Interne și K.G.B-ul au trecut sub jurisdicția Republicii Moldova” (21 august 1991).

– **Cine** sînt vinovați pentru arderea celor peste 15. 389 de dosare ale victimelor represiunilor politice sovietice și a celor peste 17. 377 de fișe de evidență din arhivele organelor de securitate ale R.S.S.M și R.M și pentru restricționarea accesului la dosarele încă nedistruse?

– **Cine** arată dispreț față de aceste victime și față de istoria noastră națională?

– **Cine** insistă ca Republica Moldova să se integreze în U.E. prin negocieri directe între Chișinău și Bruxelles, dar nu prin reunirea Basarabiei cu România – membră a U.E.?

– **Cine** încearcă să-i transforme pe românii basarabieni din parte a popoului român în minoritate moldovenească majoritară?

– **Cine** a inventat dicționarul de rușine moldovenesc – român?

– **Cine** în Republica Moldova utilizează simbolurile statului sovietic ocupant, care trezește sentimente de nostalgie față de viața trăită sub ocupația sovietică?

– **Cine** a pregătit terenul pentru succesul electoral al P.C.R.M. din 25 februarie 2001?

– **Cine** a elaborat și a votat Legea cetățeniei din anul 1992, aducătoare de rușine și producătoare de probleme ?

– **Cine** a elaborat și a adoptat Legea – bătaie de joc cu privire la reabilitarea victimelor represiunilor politice din perioada stalinistă?

– **Cine** a pregătit și a votat actele legislative privind accesul la informație, prin care se secretizează numele și faptele călăilor sovietici și se prelungește termenul secretizării de la 75 de ani la 100 de ani?

– **Cine** din anul 1992 pâna în 2007 a elaborat și votat legi care înmulțesc și înăspresc restricțiile asupra utilizării documentelor de arhivă ce conțin date cu caracter personal? (Ne referim la Legea privind fondul arhivistic al Republicii Moldova din 07.07.2005 pentru modificarea Legii privind fondul arhivistic al R.M. din 22. 01. 1992, la Legea privind accesul la informația nr. 982 – XIV din 11. 05. 2000, la Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal nr. 17-XVI din 15. 02. 2007, la alte acte legislative pline de restricții și ambiguități).

– **Cine** în R.M. își desfășoară campanile electorale sub deviza По больше социализма, для бедных! , iar după ce câștigă alegerile își exercită guvernarea după altă formulă călăuzitoare: По больше капитализма, для своих!?

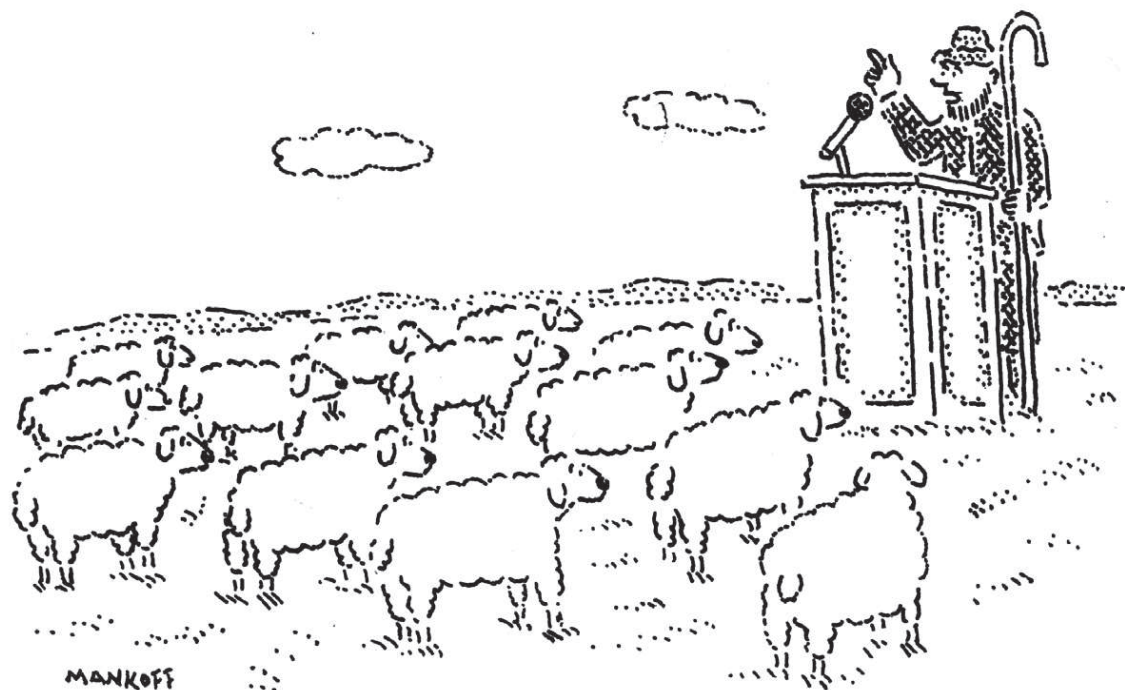
– **Cine** a instalat în Republica Moldova supremația șefului de stat în raport cu puterea executivă, cu puterea legiuitoare și cu cea judecătorească, și a făcut ca cuvântul „communist” să devină groaznic de rostit și de auzit și în zilele noastre?

– **Cine** îi abrutizează pe românii basarabeni prin promovarea moldovenismului politic?

- **Cine** la noi se îmbogățește intrând în partid și facând politică de gașcă?
- **Cine** a făcut avere jefuind averea fostei R.S.S.Moldovenești?
- **Cine** a elaborat, adoptat și aplică în R.Moldova un sistem de indexare a pensiilor inechitabil și discriminatoriu? **Cine** și-a mărit leafa și pensia de mai multe ori în ultimii ani, și de fiecare dată în mod exagerat, fără ca președinții statului să se împotrivescă, temându-se că deputații care i-au ales nu îi vor mai alege și nu le vor majora și lor retribuțiile?
- **Cine** este vinovat de faptul că o bună parte din cetățenii Republicii Moldova nu sînt în stare să-și achite notele de plată pentru încălzirea locuințelor, apă caldă, gaz, energie electrică, apă potabilă, din cauza salariilor și pensiilor prea mici comparativ cu prețurile la produse și servicii de strictă necesitate?
- **Cine** la noi crede că politica este o artă de a mânui vorbe mincinoase și idei false?
- **Cine** este vinovat pentru consecințele nefaste ale guvernării din anii 2001-2009?
- **Cine** este vinovat pentru instaurarea regimului dement, care în anii 2001-2009 a guvernat cu minciuni și viclenii și a simulat reforme?
- **Cine** include în capul listelor de candidați pentru parlament mai mult indivizi cu vederi înguste, escroci, hoți, oportuniști, trădători de toate soiurile, limbile cărora le merg ca niște melițe, decât oameni cinștiți, inteligenți, profesioniști, adevărați patrioți ai neamului nostrum românesc?
- **Cine** tolerează, elogiază, ascunde faptele generatoare de prejudicii ale celor de la putere?
- **Cine** sînt vinovați pentru instaurarea regimului comunist, care în anii 2001 – 2009 a guvernat cu minciuni și viclenii și a simulat reforme, și pentru consecințele nefaste ale guvernării comuniste?
- **Cine** a investigat evenimentele din 6 - 7 aprilie 2009, fără să ajungă la o concluzie definitivă?
- **Cine** trebuie să-și asume greșelile făcute de-a lungul anilor și să se pocăiască, dacă avem de-a face cu greșiți și nu cu criminali?
- **Pentru cine** a fost creată și există Republica Moldova? **Cine** o conduce? **Cine** trage foloase de pe urma existenței statalității moldovenest post – sovietice : societatea în întregime sau anumite grupuri odioase de intelectuali, provenite din fosta nomenclatură sovietică?

Făcând abstracție de puterea de la răsărit, care mereu generează nenorociri și suferințe neamului nostru, realitățile descrise mai sus, și nu numai ele, au fost create de anumite elite intelectuale și politice băștinașe de rea – credință, preocupate în mod deosebit de interese meschine. Acesta și este unicul răspuns la întrebările de interes general formulate mai sus.

Relativ la „Patrioții Moldovei” și „Patrioții Basarabiei”, este firesc să ne mai întrebăm: ce mai rămâne din patriotismul lor autoproclamat, dacă luăm în considerare actele citate mai sus, întreaga lor politică, formele pe care ea le îmbrățișează, consențențele aplicării ei... ?

– Platforma mea poate fi formulată într-un singur cuvânt: „Conducere”

Timpul care s-a scurs de la 1989 incoace, consecințele dezastruoase ale modului în care se guvernează în RM demonstrează cât de ineficiente sînt guvernările care și-au exercitat activitatea în acest răstimp, cât de imperfecti sînt conducătorii RM, care migrează mereu dintr-un partid politic în altul sau dintr-un bloc politic în altul și luptă cu înverșunare pentru a se menține la putere sau pentru a ajunge acolo, speculînd necazurile oamenilor, pe care ei înșiși le crează, manipulînd sentimentele naționale și religioase ale concetățenilor și manevrînd nostalgia unora dintre ei față de viața “fericită” sovetică, făcînd tot felul de promisiuni electorale lipsite de suport, pe care, după ce devin deputați sau functionari de stat de rang înalt, le împing pe plan secund sau chiar le abandonează, înfăptuind doar sau cu precadere ce le este lor profitabil politic și avantajos economic.

Elitele intelectuale și politice de la noi, posesoare ale unui stil de guvernare cameleon și posedate de poftă necumpătată de avere, în perioada de care vorbim nu au făcut altceva decît să dezvolte relațiile bazate pe interes particular sau de gașcă ce dau naștere egoismului și dezbinării, să distrugă legea interesului general, care face să se nască unitatea și patriotismul. Până și termenul „populism”, utilizat impropriu de către politicienii moldoveni atunci când se

critică între ei, pentru a câștiga cât mai multe puncte împotriva adversarilor politici, face parte din modul lor de gândire și din stilul lor de guvernare.

În felul de conducere descris mai sus se încadrează și hotărârea Curții Constituționale din 12.07.2010, prin care Decretul Ghimpu din 24.06.2010 a fost declarat neconstituțional. Ceea ce Curtea Constituțională atribuie președintelui interimar și numește „încercare de a da interpretare juridică unor evenimente politice și istorice” i se potrivește perfect tocmai ei.

Instanța superioară moldoveană încearcă să îndreptățească ocupația militară sovietică de la finele lunii iunie 1940 prin invocarea anumitor prevederi constituționale, intenționat interpretare prin prisma politicului.

În 1940 încă nu exista o definiție clară a agresiunii, acceptată pe plan internațional. Dar existau documente care interziceau recurgerea la război ca mijloc de rezolvare a neînțelegerilor între state, pe care Unimea Sovietică le-a încălcat atunci când a atacat România și a ocupat Basarabia. Iată de ce avem tot dreptul să calificăm acțiunea militară întreprinsă de U.R.S.S. împotriva României drept agresiune, ocupație, crimă.

Textul definiției agresiunii armate a fost adoptat și încadrat în Dreptul Internațional Contemporan (D.I.C.) abia în anul 1974. Rezoluția Adunării General a ONU din 14 dec. 1974 asupra definiției agresiunii prevede că „teritoriul unui stat nu poate fi violat și nu poate constitui, fie chiar și temporar, obiectul unei ocupații militare” și include în conceptul de agresiune „orice ocupație militară, chiar temporară...a unui alt stat.” În partea pozitivă a definiției agresiunii armate se arată că „agresiunea este folosirea forței armate de către un stat împotriva suveranității, integrității teritoriale sau independenței politice a unui alt stat...” (art. 1). În art. 5, agresiunea este calificată drept crimă împotriva păcii internaționale...

Aplicată retroactiv, definiția agresiunii armate ne permite să calificăm acțiunea militară sovietică de la sfârșitul lunii iunie 1940 drept agresiune, ocupație, crimă...

* * *

Încă în timpul manifestațiilor antisovietice din anul 1989, un grup de intelectuali moldoveni cu titluri științifice a început să propage ideea transferării nomenclaturistului Petru Lucinschi de la C.C. al Partidului Comunist din Republica Sovietică Socialistă Tadjikă la C.C. al P.C.M. Tot atunci a fost lansată lozinca „ЛУЧИНСКИЙ, ВЫ НАМ НУЖНЫ” / „Lucinschi, sunteți omul de care avem nevoie”. Cu toate că manifestanții conștienți dezaprobau transferul de la Dușanbe la Chișinău, placarda pe care era scrisă lozinca se expunea la tribuna din fața monumentului lui V.I. Lenin din Chișinău. Persoane inconștiente o țineau în mână până când manifestația se termina.

În august 1989, C.C. al P.C.M., secretar al C.C. fiind P. Lucinschi, l-a recomandat pe M. Snegur, membru al C.C. al P.C.M., pentru postul de președinte al Sovietului Suprem al R.S.S. Moldovenești (al Parlamentului R.S.S.M.), în locul lui Al. Moșanu, pe care C.C. l-a avansat sau l-a retrogradat trimitându-l la Moskova.

La 25 februarie și 10 martie 1990, în R.S.S. Moldovenească au avut loc primele alegeri parlamentare relativ libere și democratice. Sovietul Suprem al R.S.S.M. rezultat din acele alegeri l-a ales pe M. Snegur în funcția de președinte de parlament.

La 3 septembrie 1990, Sovietul Suprem al R.S.S. Moldova (președinte al S.S. fiind M. Snegur) a instituit funcția de președinte de republică și l-a ales pe M. Snegur în această funcție.

Pe data de 4 septembrie 1990, Al. Moșanu a fost desemnat prin votul Sovietului Suprem pentru ocuparea postului vacant de președinte de Parlament, în locul lui M. Snegur, care se făcuse președinte de republică.

La 25 mai 1991, la cererea președintelui republicii M. Snegur și prin hotărârea Parlamentului Republicii Moldova din 23.05.1991 R.S.S. Moldova a devenit Republica Moldova. Tot atunci a fost îndepărtat din post Mircea Druc, premierul Republicii Moldova, actul abuziv dezaprobat de popor fiind numit „compromis”. Mircea Druc fiind înlocuit cu un „om lipsit de personalitate și ușor de manevrat”, cum se exprima presa vremii.

În ziua de 23 august 1991, prin hotărârea Prezidiului Parlamentului de la Chișinău, activitatea P.C.M. a fost „interzisă pe întreg teritoriul republicii”. Ținând seama de importanța acestei hotărâri, o reproducem în întregime, în continuare:

Hotărârea Prezidiului Parlamentului Republicii Moldova

Cu privire la Partidul Comunist din Moldova

De-a lungul anilor, Partidul Comunist din Moldova, care este o parte componentă a P.C.U.S., a dus o politică antipopulară.

Urmărind scopuri utopice, Partidul Comunist, care a uzurpat puterea și s-a substituit organelor puterii și administrației de stat, a fost organizatorul represiunilor și deportărilor în masă, al colectivizării forțate, al foametei planificate, devalorizând și nimicind metodic și sistematic cultura națională, obiceiurile și tradițiile populare, limbile naționale, falsificând istoria. Executând orbește directivele Centrului imperial, Partidul Comunist din Moldova a deformat dezvoltarea economiei naționale a republicii, conducând la o catastrofă ecologică și o degradare considerabilă a fondului genetic al societății. Fuziunea Partidului Comunist cu structurile puterii și administrației de stat și uzurparea de către acesta a rolului conducător în societate au dus la acumu-

larea, pe seama mai multor generații de cetățeni ai republicii, a unor imense mijloace materiale în mâinile respectivului partid.

Nefiind înregistrat în modul stabilit și acționând contrar Legii, Partidul Comunist din Moldova caută cu orice preț să mențină regimul totalitar, sistemul administrativ de comandă și vechile practici. El a acționat împotriva renașterii naționale a poporului moldovenesc, fapt demonstrat de faimoasele „Teze” ale C.C. al P.C.M. din 1988. a contribuit la formarea, pe teritoriul statului nostru suveran, a două pseudorepublici - marionete ale Centrului, a pus obstacole în calea înlăptuirii reformelor economice și politice, vădindu-și astfel caracterul conservator, reacționar.

Fața adevărată și scopurile minuțios camuflăte ale Partidului Comunist s-au manifestat deosebit de pregnant în organizarea și sprijinirea înlăptuirii loviturii de stat anticonstituționale de dreapta, întreprinsă de un grup de persoane de orientare extremistă, reprezentând partea cea mai reacționară a societății și alcătuită din exponenți ai aparatului de partid nomenclaturist, al complexului militar-industrial și din grupul de deputați „Soiuz”, lovitură care a avut loc în noaptea de 18 spre 19 august 1991 și a fost îndreptată spre răsturnarea prin mijloace violente a puterii de stat instaurate în mod legal, în temeiul Decretului cu privire la puterea de stat, articolelor 4 și 7 ale Constituției Republicii Moldova, Prezidiul Parlamentului Republicii Moldova hotărăște:

1. Se interzice activitatea Partidului Comunist din Moldova pe întreg teritoriul republicii.

2. Se naționalizează întreaga avere a Partidului Comunist din Moldova, care se consideră de acum înainte proprietate de stat a republicii, dreptul de a dispune de ea transmițându-se Guvernului Republicii Moldova.

3. Guvernul Republicii Moldova să ia imediat sub pază bunurile naționalizate (clădirile, mijloacele de transport, întreprinderile, editurile, tipografiile, documentele arhivei de partid ș.a.), inclusiv bunurile transmise prin tranzacții altor persoane.

4. Guvernul Republicii Moldova să ceară organelor de resort ale U.R.S.S. să transmită neîntârziat Republicii Moldova toate documentele și materialele de arhiva vizând activitatea Partidului Comunist din Moldova.

5. Președintele Băncii Naționale a Moldovei să sisteze toate operațiile bănești potrivit conturilor Partidului Comunist din Moldova, structurilor organizatorice, întreprinderilor și filialelor acestuia și să verse mijloacele bănești, inclusiv valuta în venitul Bugetului republicii.

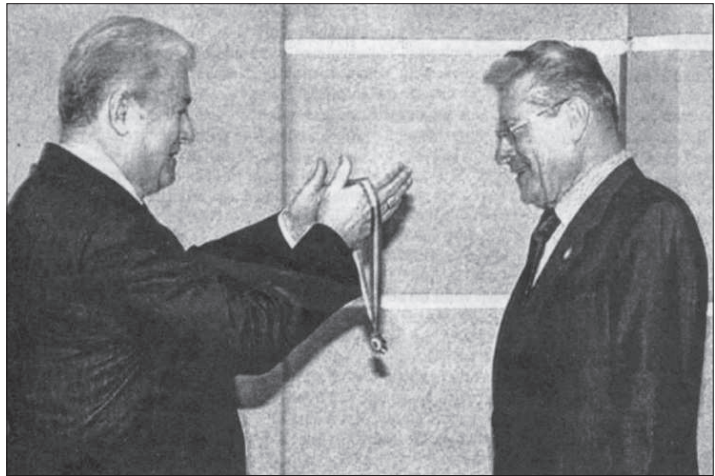
6. Controlul asupra îndeplinirii prezentei Hotărâri se pune în sarcina Primului-ministru al Republicii Moldova.

7. Prezenta Hotărâre intră în vigoare din momentul adoptării ei.

*Președintele Parlamentului Republicii Moldova
Alexandru MOȘANU, Chișinău, 23 august 1991. Nr. 683-XII.
(Din Monitorul Oficial, nr. 11-12, august 1991)*

Pe data de 4 ianuarie 1993, Al. Moșanu și alți părtași și colegi de parlament s-au retras în bloc din funcțiile pe care le dețineau, netezind astfel drumul lui Lucinschi spre președinția Parlamentului.

Prin hotărârea Prezidiului Parlamentului din 7 septembrie 1993, Partidul Comunist din Moldova a fost din nou legalizat sub denumirea de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova. Ședința la care s-a luat această hotărâre a fost prezidată de P. Lucinschi, președintele Parlamentului.

Corb la corb nu scoate ochii. Distincție acordată pentru servicii excepționale aduse P.C.R.M..

**«Adresare către domnul Petru LUCINSCHI,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova**

Speranța noastră în buna desfășurare a alegerilor Președintelui Republicii Moldova din 17 noiembrie curent constituie subiectul prezentei adresări. Suntem conștienți de necesitatea asigurării dreptului fiecărui cetățean de a alege candidatul cel mai potrivit pentru funcția supremă a statului. Experiența Dumneavoastră unică de politician încercat, alesele calități sufletești, consecvența unui comportament uman și bine echilibrat în cele mai complicate situații litigioase prin care trece republica, atenția și sprijinul pe care le acordați intelectualității în decursul întregii activități constituie un argument obiectiv și cinstit pentru preferința pe care V-o acordam, susținând înaintarea candidaturii Dumneavoastră la postul de Președinte al Republicii Moldova.

Sperăm că bunul Dumneavoastră nume va sensibiliza atât opțiunea colegilor noștri, cit și cea a alegătorilor care se pronunță pentru o Moldovă integrală, independentă, cu adevărat democratică.

Maria BIEȘU, solistă a Operei Naționale, artistă a poporului, laureată a concursurilor internaționale; Vladimir CURBET, maestru de balet, artist al poporului; Eugen DOGA, compozitor, artist al poporului; Minți VOLONTIR, actor, artist al poporului; Domnica DARIENCO, actriță, artistă a poporului; Vitalie

RUSU, actor, artist al poporului; Sandri Ion ȘCUREA, actor și regizor, artist al poporului; Dumitru FUSU, actor, cavaler al medaliei „Mihai Eminescu”; Leonid CEMORTAN, teatrolog, doctor habilitat în studiul artelor; Alexandru FEDCO, teatrolog, maestru emerit în arte; Vasile ZAGORSCHI, compozitor, artist al poporului; Valentina SAVIȚCHI, cântăreață de operă, artistă a poporului; Nicolae SAVOSTIN, scriitor; Baca DELEANU, scriitoare; Ion PĂCURARU, muzicolog, secretar al Uniunii Compozitorilor; Ion JOSAN, violoncelist, artist al poporului; Valentin DONI, dirijor și compozitor; Valeriu JEREGHI, regizor de cinema, laureat al concursurilor internaționale; Vladimir AXIONOV, muzicolog, doctor habilitat în studiul artelor; Iurie CANAȘIN, sculptor, laureat al premiilor republicane și internaționale; Margareta IVANUȘ, cântăreață, artistă emerită; Filimon HÂMURARU, pictor, maestru în arte; Valentin DÂNGA, compozitor, maestru în arte; Boris BECHET, actor de teatru și cinema, artist emerit».

Parlamentul anilor 1990-1994, denumit impropriu „prim parlament ales în mod liber și democratic”, dominat de nomenclaturiști de partid, scriitori și intelectuali cu titluri științifice, toți școliți în sistemul de învățământ sovietic, a muncit din răzputeri pentru a perpetua separarea Basarabiei de România. Acest act nefiresc găsindu-și consacrarea în Declarația de independență, adoptată de parlamentul de la Chișinău pe data de 27 august 1991.

Strădaniile separatiste ale „primului parlament democratic” se bucură deja de o faimă rea. El demult s-a acoperit de ocară întemeiată, pentru vecie.

Elitele politice moldovene care în ultimii 20 de ani se succed la putere nu fac altceva decât să dea naștere unor succesiuni de dezastre sociale/economice/politice atunci când stau la guvernare și să lupte cu ele atunci când se află în opoziție. Se crează impresia că elitele conducătoare de la noi recurg permanent la perversiuni politice pentru a-și satisface poftele mereu crescânde de a ajunge la putere, de a păstra puterea, de a conduce statul.

Toate relele din zilele noastre își au cauza în chiar direcția pe care elitele păturii culte moldovene au impus-o Basarabiei în anii 1989-1991, în modul în care se guvernează la noi în perioada de după proclamarea statalității moldovenești post-sovietice, în politica promovată de cercurile conducătoare moldovene și în structura lor morală.

Elitele intelectuale moldovene, concentrate în structurile supreme ale statului, în instituțiile de învățământ superior, de cultură, de cercetare științifică niciodată nu vor îmbrățișa ideea reunirii Basarabiei cu România, pentru că o asemenea schimbare presupune desființarea statului Republica Moldova, din existența căruia ele trăiesc.

Dacă în anul 1991 Basarabia s-ar fi unit cu România, Mircea Snegur, Petru Lucinschi și Vladimir Voronin niciodată în viețile lor n-ar fi devenit șefi de stat în România întregită.

Dacă acest eveniment ar fi avut loc, cei aproximativ 500 de intelectuali moldoveni și nemoldoveni care după anul 1990 s-au perindat în Parlamentul de la Chișinău în calitate de deputați, de președinți ai grupurilor parlamentare și de șefi de birouri permanente, niciodată în viețile lor n-ar fi devenit senatori sau deputați în Parlamentul României întregite.

Dacă atunci ne-am fi unit cu România, intelectualii basarabeni care s-au succedat în ministerele Republicii Moldova de la 1990 încoace în calitate de șefi de guvern, șefi de guvern adjuncți, de miniștri, de miniștri adjuncți, de șefi de departamente, de purtători de cuvânt, de consilieri guvernamentali ș.a.m.d. nicicând în viețile lor n-ar fi obținut posturi similare în structurile executivului de la București.

Dacă ne-am uni cu România, multe dintre cele aproximativ 30 de instituții de învățământ superior particulare și de stat din Republica Moldova s-ar simți amenințate serios de fenomenul falimentării, pentru că o mare parte din tineretul Basarabiei ar pleca la București, Iași, Galați, Cluj, Timișoara, Constanța ș.a.m.d. pentru a-și face studiile universitare, fiindcă acolo procesul instructiv-educativ este mai performant.

După cum se vede, și timpul care s-a scurs de la 1989 încoace „**a avut grijă să promoveze numai pe acei intelectuali care știu să trădeze în fiecare zi însuși sensul existenței lor istorice**” (M. Eliade). Cine zice că istoria nu se repetă prin faptele negative și pozitive ale contemporanilor greșește amarnic.

A cere patriotism românesc de la elite intelectuale deprinse să privească năzuințele unioniste ale concetățenilor lor ca o primejdie pentru „nația moldovenească”, statalitatea moldovenească și biserica ortodoxă rusă, este echivalent cu a cere lână de la broaște.

Încheiem capitolul rezumativ cu cuvinte ce se potrivesc perfect și azi, după 130 de ani de la prima lor publicare (1 mai 1881):

*Cum nu vîi tu, Țepeș Doamne, ca punând mîna pe ei,
Să-i împarți în două cete: în smintiți și în mișei,
Și în două temniți large cu de-a sila să-i aduni,
Să dai foc la pușcărie și la casa de nebuni.*

(Scrisoarea a III-a de Mihai Eminescu).

VÎNZARE DE ȚARĂ

Durerile nu se mai sting sub soare
Și rănilor nu se mai strîng nicicum –
Din lupta noastră de eliberare
Nu ne-am ales decît c-un pumn de scrum.

Ticăloșia își arată fața
Cu arsenalul ei de joc incest
Și oamenii ce și-au riscat viața
Primesc de-acum citații de arest.

Învinsă-i libertatea, zace-n sînge
Sub cizma unui dictator nebun
Și-ntreaga gintă latinească plînge
C-am fost vînduți abil chiar de Crăciun.

Am fost vînduți fără prea mare plată,
Așa cum vinzi o vrabie pe ciori –
Voi ce mai faceți, dragă mamă, tată,
Mai vreți alegeri pentru vînzători?

Am fost vînduți și numai e ieșire
Decît spre Dumnezeu pentru acei
Ce și-au luat osînda din iubire
Și-acum sînt puși pe cruce de călăi.

Am fost vînduți fără dificultate,
Așa cum vinzi un drum pentru cărări –
Voi ce mai faceți, dragă soră, frate,
Mai vreți alegeri spre-a sfinți vînzări?

Nu mai suntem de-acum la noi acasă,
Se-năbușă Moldova de străini,
Nu mai zărim vreo față radioasă
Nu mai chemăm: „Unire, frați români”.

Asta ai vrut, Moldova mea maternă,
Cînd ai ieșit la vot cu pas grăbit? –
E beznă. Tricolorul e în bernă,
Țara în doliu. Tîrgul săvîrșit!

Uniți cu slavii prin o semnătură,
Făcută de un bolșevic de soi,
Privim cum viitorul ni se fură
O dată cu pămîntul de sub noi.

Leonida LARI
24 decembrie 1991